

**ВГО «АСОЦІАЦІЯ ПЛАТНИКІВ
ПОДАТКІВ УКРАЇНИ»**

РОЗ'ЯСНЕННЯ

**З ПИТАНЬ ПРАКТИЧНОГО ЗАСТОСУВАННЯ
НОРМ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА**

Київ – лютий 2021

ЗМІСТ

1. ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ.....	4
Лист ДПС від 27.01.2021р. № 2367/7/99-00-21-02-01-07 щодо належного визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток підприємств у постійних представництв нерезидентів.....	4
Узагальнююча податкова консультація щодо фінансових установ та компаній, що займаються виключно лізинговою діяльністю або фінансові установи та компанії, що провадять виключно лізингову діяльність. Наказ Мінфіну України від 19.01.2021 року № 22.....	9
Узагальнююча податкова консультація щодо перебування у Реєстрі неприбуткових установ та організацій комунальних некомерційних підприємств, які передають в оренду закріплене за ними майно. Наказ Мінфіну України від 19.01.2021 року № 23.....	12
Інформаційний лист ДПС від 21.01.2021 р. № 18	
Преференції при оподаткуванні доходів, отриманих платниками податків у вигляді бюджетного гранту.....	16
Питання- відповіді.....	16
2. ТРАНСФЕРТНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ.....	19
Порядок подання Повідомлення про укладання форвардного ф'ючерного контракту або контракту на здійснення операцій з сировинними товарами. Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.2020 року № 840.....	19
Перелік сировинних товарів	21
3. ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ.....	27
Інформаційний лист ДПС від 21.01.2021 р. № 18 щодо державної підтримки сфери культури, креативних індустрій, туризму, малого та середнього бізнесу у зв'язку з дією обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби COVID-19.....	27
Узагальнююча податкова консультація щодо окремих питань оподаткування податком на додану вартість операцій з постачання програмної продукції. Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.2020 № 842.....	28
Питання-відповіді.....	30

4.	ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ.....	37
	Інформаційний лист ДПС від 21.01.2021 р. № 18 щодо соціальної підтримки платників податків на період здійснення обмежувальних протиепідемічних заходів.....	37
	Питання-відповіді.....	37
5.	ЄДИНИЙ СОЦІАЛЬНИЙ ЄСВ.....	48
	Особливості застосування ЄСВ.....	48
	Заповнення платниками поля «Призначення платежу» розрахункових документів у разі сплати ЄСВ.....	49
	Питання-відповіді.....	50
6.	СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ.....	57
	Інформаційний лист ДПС від 21.01.2021 р. № 18 щодо преференцій платників єдиного податку	
	Звільнення доходів платників єдиного податку, які звільняються від оподаткування згідно із Законом України № 962	57
	Застосування РРО та ПРРО платниками єдиного податку.....	57
7.	ПЛАТА ЗА ЗЕМЛЮ.....	60
	Затверджено Порядок подання податкової інформації	60
	Індексація нормативної грошової оцінки у 2021 році. Надання витягу з технічної документації про розмір НГО	60
	Питання-відповіді.....	62
	Судова практика: оприлюднення на офіційному веб-сайті міської ради акта про затвердження ставок місцевих податків і зборів вважається офіційним оприлюдненням та пов'язується з моментом набрання ним чинності	72
8.	Додатки (Форма повідомлення про укладання форвардного, ф'ючерсного контракту або контракту на здійснення операцій з сировинними товарами)	72

ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ

Лист

27.01.2021

№ 2367/7/99-00-21-02-01-07

Головним управлінням ДПС
в областях та м. Києві,
міжрегіональним управлінням ДПС
по роботі з великими
платниками податків

Державна податкова служба України у зв'язку з набуттям чинності 01.01.2021 Законом України від 17 грудня 2020 року № 1117 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збору даних та інформації, необхідних для декларування окремих об'єктів оподаткування» (далі – Закон № 1117) та з метою належного визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток підприємств у постійних представництва нерезидентів повідомляє таке.

Законом № 1117 внесено зміни до п. 60 підрозділу 10 розділу ХХ Податкового кодексу України (далі – Кодекс), відповідно до яких нерезиденти (іноземні компанії, організації), які здійснюють господарську діяльність на території України та/або які належно акредитували (зареєстрували, легалізували) на території України відокремлені підрозділи, у тому числі постійні представництва, і станом на 01.01.2021 не перебувають на обліку в контролюючих органах (до вказаних змін передбачалося, що станом на 01.07.2020 не перебували на обліку в контролюючих органах), зобов'язані протягом трьох місяців подати до контролюючих органів документи для взяття їх на облік у порядку, встановленому п. 64.5 ст. 64 Кодексу.

Водночас Законом України від 14 липня 2020 року № 786 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо функціонування електронного кабінету та спрощення роботи фізичних осіб – підприємців» (далі – Закон № 786) з 01.01.2021 постійні представництва нерезидентів виключені з кола платників податку на прибуток.

Так абзац перший п. 133.3 ст. 133 Кодексу, згідно з яким постійні представництва до 2021 року ставали на облік в контролюючому органі,

з 01.01.2021 викладено у новій редакції, відповідно до якої нерезидент стає на облік у контролюючому органі за місцезнаходженням свого постійного

представництва до початку своєї господарської діяльності через таке представництво.

Отже починаючи з 2021 року взяттю на облік в контролюючих органах підлягають всі постійні представництва, які акредитовані (зареєстровані, легалізовані) на території України як відокремлені підрозділи, без реєстрації постійних представництв платниками податку на прибуток та за загальними правилами постановки на облік відокремлених підрозділів. Ті постійні представництва нерезидентів, які не акредитовані (зареєстровані, легалізовані) на території України як відокремлені підрозділи, взяттю на облік не підлягають.

Також п. 60 підрозділу 10 розділу XX Кодексу доповнено новим абзацом, згідно з яким постійні представництва нерезидентів, які були зареєстровані платниками податків (у тому числі податку на прибуток підприємств) у періодах до 01.01.2021, залишаються платниками таких податків відповідно до вимог Кодексу до реєстрації як платники податків (у тому числі податку на прибуток підприємств) відповідних нерезидентів.

Законом № 1117 до 31.12.2020 включно передбачено визначення як платників податку на прибуток підприємств у п.п. 133.2.2 п. 133.2 .

Ст. 133 Кодексу постійних представництв нерезидентів, які отримують доходи з джерелом походження з України або виконують агентські (представницькі) та інші функції стосовно таких нерезидентів чи їх засновників, а не самих нерезидентів.

З урахуванням зазначеного постійні представництва нерезидентів перебувають на обліку як платники податку на прибуток підприємств до реєстрації як платників цього податку відповідних нерезидентів.

Нерезиденти, постійні представництва яких перебувають на обліку як платники податку на прибуток підприємств, зобов'язані протягом трьох місяців (з 01.01.2021 до 31.03.2021) подати до контролюючих органів документи для взяття таких нерезидентів на облік як платників цього податку у порядку, встановленому п. 64.5 ст. 64 Кодексу.

Після взяття на облік іноземної компанії як платника податку на прибуток, її постійне представництво знімається з обліку як платник податку на прибуток і залежно від того, чи акредитоване таке постійне представництво як відокремлений підрозділ на території України, має як платник інших видів податків:

- продовжувати перебувати на обліку в контролюючих органах; у разі коли йдеться про акредитований відокремлений підрозділ нерезидента, що має код ЄДРПОУ;
- бути знятим з обліку в контролюючих органах (за заявою, в установленому порядку), – у разі коли постійне представництво не акредитоване як відокремлений підрозділ нерезидента і обліковується за

9-значним реєстраційним (обліковим) номером платника податків, який присвоюється контролюючими органами.

При цьому відповідно до п. 60 підрозділу 10 розділу XX Кодексу перевірки щодо нерезидентів (іноземних компаній, організацій), які здійснюють господарську діяльність на території України та які повинні були стати на облік у порядку, встановленому п. 64.5 ст. 64 Кодексу, та якими не були виконані вищезазначені вимоги, та щодо їх відокремлених підрозділів, у тому числі постійних представництв, що перебувають на обліку, можуть бути призначені з 01.07.2021 (до внесених Законом № 1117 змін передбачалося, що можуть бути призначені з 01.01.2021).

Водночас, Законом № 1117 внесено зміни до п. 141.4 ст. 141 Кодексу, відповідно до яких до 31.12.2020 включно обов'язок утримувати податок на прибуток підприємств при виплаті доходів нерезидентам зберігається за постійними представництвами нерезидентів, які здійснюють відповідні виплати.

Таким чином, обов'язок визначати податкові зобов'язання, подавати податкову звітність з податку на прибуток підприємств, утримувати податок з доходів із джерелом їх походження з України зберігається за постійними представництвами нерезидентів до реєстрації як платників цього податку відповідних нерезидентів.

Законом № 1117 до 31.12.2020 включно продовжено застосування визначення терміна «постійне представництво» у п.п. 14.1.193 п. 14.1 ст. 14 Кодексу, яке застосовувалося до 23.05.2020 (до внесення змін Законом України від 16 січня 2020 року № 466 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві»).

Тобто, у 2020 році відповідно до п.п. 14.1.193 п. 14.1 ст. 14 Кодексу постійним представництвом є постійне місце діяльності, через яке повністю або частково проводиться господарська діяльність нерезидента в Україні, зокрема: місце управління; філія; офіс; фабрика; майстерня; установка або споруда для розвідки природних ресурсів; шахта, нафтова/газова свердловина, кар'єр чи будь-яке інше місце видобутку природних ресурсів; склад або приміщення, що використовується для доставки товарів, сервер.

З метою оподаткування термін «постійне представництво» включає будівельний майданчик, будівельний, складальний або монтажний об'єкт чи пов'язану з ними наглядову діяльність, якщо тривалість робіт, пов'язана з таким майданчиком, об'єктом чи діяльністю, перевищує шість місяців; надання послуг нерезидентом (крім послуг з надання персоналу), у тому числі консультаційних, через співробітників або інший персонал, найнятий ним для таких цілей, але якщо така діяльність провадиться (у межах одного проекту або проекту, що

пов'язаний з ним) в Україні протягом періоду або періодів, загальна тривалість яких становить більш як шість місяців, у будь-якому дванадцятимісячному періоді; резидентів, які мають повноваження: діяти від імені виключно такого нерезидента (проведення переговорів щодо суттєвих умов та/або укладення договорів (контрактів) від імені цього нерезидента), що призводить до виникнення у цього нерезидента цивільних прав та обов'язків; та/або утримувати (зберігати) запаси товарів, що належать нерезиденту, зі складу яких здійснюється поставка товару від імені нерезидента, крім резидентів, що мають статус складу тимчасового зберігання або митного ліцензійного складу.

Постійним представництвом не є використання будівель або споруд виключно з метою зберігання, демонстрації або доставки товарів чи виробів, що належать нерезиденту; зберігання запасів товарів або виробів, що належать нерезиденту, виключно з метою зберігання або демонстрації; зберігання запасів товарів або виробів, що належать нерезиденту, виключно з метою переробки іншим підприємством; утримання постійного місця діяльності виключно з метою закупівлі товарів чи виробів або для збирання інформації для нерезидента; направлення у розпорядження особи фізичних осіб у межах виконання угод про послуги з надання персоналу; утримання постійного місця діяльності виключно з метою провадження для нерезидента будь-якої іншої діяльності, яка має підготовчий або допоміжний характер.

Законом № 1117 до 31.12.2020 включно продовжено порядок визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток підприємств постійних представництв нерезидентів, встановлений у п.п. 141.4.7 п. 141.4 ст. 141 Кодексу, який діяв до 23.05.2020, та полягає в такому.

Суми прибутків нерезидентів, які провадять свою діяльність на території України через постійне представництво, оподатковуються в загальному порядку. При цьому таке постійне представництво прирівнюється з метою оподаткування до платника податку, який провадить свою діяльність незалежно від такого нерезидента.

У разі якщо нерезидент провадить свою діяльність в Україні та за її межами і при цьому не визначає прибуток від своєї діяльності, що ведеться ним через постійне представництво в Україні, сума прибутку, що підлягає оподаткуванню в Україні, визначається на підставі складення нерезидентом окремого балансу фінансово-господарської діяльності, погодженого з контролюючим органом за місцезнаходженням постійного представництва, з урахуванням вимог, визначених ст.39 Кодексу.

У разі неможливості визначити шляхом прямого підрахування прибуток, отриманий нерезидентами з джерелом його походження з України, оподатковуваний прибуток визначається контролюючим органом як різниця між доходом та витратами, визначеними шляхом застосування до суми отриманого доходу коефіцієнта 0,7 з урахуванням вимог, визначених ст. 39 Кодексу.

Таким чином, об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємств за звітний період – 2020 року постійних представництв нерезидентів може визначатись одним з трьох способів:

- в загальному порядку встановленому для платників – резидентів відповідно до розділу III Кодексу;
- на підставі складення нерезидентом окремого балансу фінансово-господарської діяльності, погодженого з контролюючим органом за місцезнаходженням постійного представництва, з урахуванням вимог, визначених ст. 39 Кодексу;
- як різниця між доходом та витратами, визначеними шляхом застосування до суми отриманого доходу коефіцієнта 0,7 з урахуванням вимог, визначених ст. 39 Кодексу.

Враховуючи викладене вище, платники податку на прибуток підприємств - постійні представництва нерезидентів, у яких об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємств за звітний період – 2020 рік визначатиметься на підставі складення окремого балансу фінансово-господарської діяльності або шляхом застосування до суми отриманого доходу коефіцієнта 0,7, можуть використовувати форми відповідних розрахунків, які були затверджені наказом Міністерства фінансів України від 13.06.2016 № 544.

При цьому постійні представництва нерезидентів не зобов'язані у зв'язку із набуттям чинності Законом № 1117 подавати уточнюючі декларації (розрахунки) за звітні періоди – півріччя та \ або три квартали 2020 року, у разі якщо податкова звітність за такі періоди складена відповідно до редакції Кодексу, що діяла на момент такого складання.

Крім цього, Законом № 1117 передбачається відтермінування (на один рік) змін до п.п. 133.1.5 п. 133.1 ст. 133 Кодексу, які починають діяти з 01.01.2022, щодо визначення платниками податку на прибуток підприємств юридичних осіб, утворених відповідно до законодавства інших країн (іноземні компанії) та мають місце ефективного управління на території України.

Головним управлінням ДПС в областях, м. Києві та міжрегіональним управлінням ДПС по роботі з великими платниками податків довести зазначений лист до відома платників податку і підпорядкованих підрозділів з метою використання в роботі, зокрема розмістити на інформаційних стендах у центрах обслуговування платників.

Заступник Голови

Михайло ТІТАРЧУК

УЗАГАЛЬНЮЮЧА ПОДАТКОВА КОНСУЛЬТАЦІЯ

щодо застосування окремих положень підпункту 14.1.159 пункту 14.1 статті 14 та пункту 140.2 статті 140 Податкового кодексу України

Наказ Міністерства України від 19.01.2021 № 22

Відповідні редакції абзаців підпункту 14.1.159 пункту 14.1 статті 14 та пункту 140.2 статті 140 Податкового кодексу України містять посилання на "фінансові установи та компанії, що займаються виключно лізинговою діяльністю" або "фінансові установи та компанії, що провадять виключно лізингову діяльність".

Питання: Чи потрібно для цілей застосування зазначених положень розглядати поняття "фінансові установи" окремо від поняття "компанії, що займаються/провадять виключно лізингову діяльність".

Відповідь: Так, потрібно.

Законом України від 16 січня 2020 року № 466-IX "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві" внесено зміни до абзацу одинадцятого підпункту "а" підпункту 14.1.159 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України (далі - Кодекс).

Цей підпункт визначає один із критеріїв визнання пов'язаності для юридичних осіб і, починаючи з 23 травня 2020 року, викладений у такій редакції:

- "сума всіх кредитів (позик), поворотної фінансової допомоги від однієї юридичної особи (крім банків та міжнародних фінансових організацій, які відповідно до міжнародних договорів України наділені привілеями та імунитетами, та суб'єктів господарювання, власником істотної участі у розмірі 75 і більше відсотків у яких є такі міжнародні фінансові організації) та/або кредитів (позик), поворотної фінансової допомоги від інших юридичних осіб, гарантованих однією юридичною особою (крім банків та міжнародних фінансових організацій, які відповідно до міжнародних договорів України наділені привілеями та імунитетами, та суб'єктів господарювання, власником істотної участі у розмірі 75 і більше відсотків у яких є такі міжнародні фінансові організації), стосовно іншої юридичної особи, перевищує суму власного капіталу більше ніж у 3,5 раза (для фінансових установ та компаній, що провадять виключно лізингову діяльність, - більше ніж у 10 разів). При цьому сума

таких кредитів (позик), поворотної фінансової допомоги та власного капіталу визначається як середнє арифметичне значення (на початок та кінець звітного періоду). Положення цього абзацу не поширюються на суму кредитів (позик), залучених під державні гарантії".

У періоді до 23 травня 2020 року в абзаці одинадцятому підпункту "а" підпункту 14.1.159 пункту 14.1 статті 14 Кодексу застосовувалось визначення "...для фінансових установ та компаній, що провадять виключно лізингову діяльність...".

Також з 1 січня 2021 року Законом України від 17 грудня 2020 року № 1117 "Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збору даних та інформації, необхідних для декларування окремих об'єктів оподаткування" викладено у новій редакції пункт 140.2 статті 140 Кодексу, який визначає особливості застосування різниці щодо оподаткування процентів на користь нерезидентів за борговими зобов'язаннями.

Зокрема, у першому абзаці пункту 140.2 статті 140 Кодексу передбачено:

"Для платника податку, у якого сума боргових зобов'язань, визначених пунктом 140.1 цієї статті, що виникли за операціями з нерезидентами, перевищує суму власного капіталу більше ніж у 3,5 раза, фінансовий результат до оподаткування збільшується на суму перевищення нарахованих у бухгалтерському обліку процентів за кредитами, позиками та іншими борговими зобов'язаннями (крім процентів, що підлягають капіталізації відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності до моменту введення відповідного активу в експлуатацію), що виникли за операціями з нерезидентами, понад 30 відсотків суми розрахованого об'єкта оподаткування податком на прибуток звітного (податкового) періоду, в якому здійснюється нарахування таких процентів, збільшеного на суму фінансових витрат за даними фінансової звітності та суми амортизаційних відрахувань за даними податкової звітності того самого звітного (податкового) періоду".

В свою чергу, останній абзац пункту 140.2 статті 140 Кодексу встановлює, що "норми цього пункту не застосовуються до фінансових установ та компаній, що займаються виключно лізинговою діяльністю".

Одночасно зазначаємо, що у період до 1 січня 2021 року у пункті 140.2 статті 140 Кодексу використовувалося визначення "...для фінансових установ та компаній, що займаються виключно лізинговою діяльністю...".

У всіх наведених вище редакціях положень Кодексу, для всіх періодів їх застосування словосполучення "для фінансових установ та компаній, що займаються виключно лізинговою діяльністю", "для фінансових установ та

компаній, що провадять виключно лізингову діяльність" та "до фінансових установ та компаній, що займаються виключно лізинговою діяльністю" слід розуміти таким чином, що ці словосполучення містять посилання на дві окремі групи суб'єктів, які зазначено нижче:

- фінансові установи;
- компанії, що займаються виключно лізинговою діяльністю.

При цьому словосполучення "компанії, що займаються виключно лізинговою діяльністю" є тотожним за змістом із словосполученням "компанії, що провадять виключно лізингову діяльність".

Згідно зі статтею 5 Кодексу поняття, правила та положення, установлені цим Кодексом та законами з питань митної справи, застосовуються виключно для регулювання відносин, передбачених статтею 1 Кодексу.

У разі, якщо поняття, терміни, правила та положення інших актів суперечать поняттям, термінам, правилам та положенням Кодексу, для регулювання відносин оподаткування застосовуються поняття, терміни, правила та положення Кодексу.

В.о. директора
Департаменту податкової політики

В. Овчаренко

УЗАГАЛЬНЮЮЧА ПОДАТКОВА КОНСУЛЬТАЦІЯ

щодо перебування у Реєстрі неприбуткових установ та організацій комунальних некомерційних підприємств, які передають в оренду закріплене за ними майно

Наказ Мінфіну від 19.01.2021 р. № 23

Питання: Комунальне некомерційне підприємство виступає орендодавцем нерухомого майна спільної власності територіальної громади, що обліковується на балансі такого підприємства відповідно до Статуту. Засновником, власником та органом управління майном комунального некомерційного підприємства є обласна рада. Комунальне некомерційне підприємство є підпорядкованим, підзвітним та підконтрольним засновнику.

Відповідно до договору оренди орендар самостійно розподіляє кожний платіж за оренду майна і спрямовує відповідні частини орендної плати безпосередньо комунальному некомерційному підприємству та до бюджету територіальної громади. Одержану від орендаря свою частину плати за оренду майна комунальне некомерційне підприємство використовує виключно для фінансування видатків на своє утримання, реалізації мети та напрямів діяльності, визначених Статутом.

Чи впливає описаний порядок розрахунків між орендарем, орендодавцем (балансоутримувачем) та власником майна на дотримання комунальним некомерційним підприємством вимоги статті 133 Податкового кодексу України щодо перебування комунального некомерційного підприємства у Реєстрі неприбуткових установ та організацій?

Відповідь:

Відповідно до абзацу другого частини п'ятої статті 17 Закону України від 03 жовтня 2019 року № 157-ІХ "Про оренду державного та комунального майна" (далі - Закон № 157) порядок розподілу орендної плати для об'єктів, що перебувають у комунальній власності, між відповідним бюджетом, орендодавцем і балансоутримувачем визначається представницьким органом місцевого самоврядування.

Згідно із частиною першою статті 16 Закону № 157 договір оренди щодо майна комунальної власності формується на підставі примірного договору оренди, що затверджується представницькими органами місцевого самоврядування.

Якщо представницький орган місцевого самоврядування не затвердив примірник договору оренди комунального майна, застосовується примірний договір оренди державного майна.

Примірний договір оренди нерухомого або іншого окремого індивідуально визначеного майна, що належить до державної власності (далі - Примірний договір), затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2020 року № 820 "Про затвердження примірник договорів оренди державного майна". Пункти 3.3 та 3.4 розділу II "Незмінювані умови договору" Примірного договору містять, зокрема, такі вимоги:

- Орендар сплачує орендну плату до державного бюджету та Балансоутримувачу у співвідношенні, визначеному у такому Договорі;

- Орендар сплачує орендну плату на підставі рахунків Балансоутримувача. Балансоутримувач виставляє рахунок на загальну суму орендної плати із зазначенням частини орендної плати, яка сплачується на рахунок Балансоутримувача, і частини орендної плати, яка сплачується до державного бюджету;

- Орендар сплачує Балансоутримувачу належну йому частину орендної плати разом із податком на додану вартість, нарахованим на загальну суму орендної плати.

Згідно із абзацом четвертим пункту 2 розділу "Прикінцеві та перехідні положення" Закону № 157 договори оренди державного та комунального майна, укладені до набрання чинності Законом № 157, зберігають свою чинність та продовжують діяти до моменту закінчення строку, на який вони були укладені.

Відповідно до підпункту 14.1.121 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України (далі - Кодекс) неприбуткові підприємства, установи та організації - це неприбуткові підприємства, установи та організації, які не є платниками податку на прибуток підприємств відповідно до пункту 133.4 статті 133 Кодексу.

Пунктом 133.4 статті 133 Кодексу встановлено, що не є платниками податку на прибуток підприємств неприбуткові підприємства, установи та організації у порядку та на умовах, встановлених цим пунктом.

Так, згідно з підпунктом 133.4.1 пункту 133.4 статті 133 Кодексу неприбутковим підприємством, установою та організацією для цілей оподаткування податком на прибуток підприємств є підприємство, установа та організація (далі - неприбуткова організація), що одночасно відповідає таким вимогам:

- утворена та зареєстрована в порядку, визначеному законом, що регулює діяльність відповідної неприбуткової організації;

- установчі документи якої (або установчі документи організації вищого рівня, на підставі яких діє неприбуткова організація відповідно до закону) містять заборону розподілу отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників у розумінні Цивільного кодексу України), членів такої організації, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб. Для цілей цього абзацу не вважається розподілом отриманих доходів (прибутків) фінансування видатків, визначених підпунктом 133.4.2 пункту 133.4 статті 133 Кодексу;

- установчі документи якої (або установчі документи організації вищого рівня, на підставі яких діє неприбуткова організація відповідно до закону) передбачають передачу активів одній або кільком неприбутковим організаціям відповідного виду, іншим юридичним особам, що здійснюють недержавне пенсійне забезпечення відповідно до закону (для недержавних пенсійних фондів), або зарахування до доходу бюджету у разі припинення юридичної особи (у результаті її ліквідації, злиття, поділу, приєднання або перетворення);

- внесена контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій.

Відповідно до підпункту 133.4.5 пункту 133.4 статті 133 Кодексу постановою Кабінету Міністрів України від 13 липня 2016 року № 440 затверджено Порядок ведення Реєстру неприбуткових установ та організацій, включення неприбуткових підприємств, установ та організацій до Реєстру та виключення з Реєстру. Пунктом 3 цього Порядку визначено, що створення і ведення Реєстру здійснюється Державною податковою службою.

Слід зазначити, що доходи (прибутки) неприбуткової організації використовуються виключно для фінансування видатків на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами (абзац перший підпункту 133.4.2 пункту 133.4 статті 133 Кодексу).

Тож обов'язковими умовами перебування комунального некомерційного підприємства в статусі неприбуткової організації є, зокрема, заборона розподілу доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників), членів таких організацій, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб та використання своїх доходів (прибутків) виключно для фінансування видатків на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами.

Таким чином, у наведеній ситуації, коли відповідно до договору оренди комунального майна орендар самостійно розподіляє кожний черговий платіж за оренду майна і спрямовує відповідні частини орендної плати безпосередньо комунальному некомерційному підприємству (балансоутримувачу) та до бюджету територіальної громади, а комунальне некомерційне підприємство, в свою чергу, у складі своїх доходів для цілей бухгалтерського обліку відображає одержану від орендаря частину орендної плати, яку в повному обсязі використовує для фінансування видатків на своє утримання, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами, такий порядок розрахунків не є розподілом доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників) такого підприємства. При цьому мають дотримуватися інші вимоги підпунктів 133.4.1 та 133.4.2 пункту 133.4 статті 133 Кодексу щодо перебування такого комунального некомерційного підприємства у Реєстрі неприбуткових установ та організацій.

**В.о. директора Департаменту
податкової політики**

В. Овчаренко

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ № 18

ВИЗНАЧЕННЯ БЮДЖЕТНОГО ГРАНТУ ДЛЯ ПОДАТКОВИХ ЦІЛЕЙ.

Для цілей Податкового кодексу України (далі – Кодекс) бюджетний грант – це цільова допомога у вигляді коштів або майна, що надаються на безоплатній і безповоротній основі за рахунок коштів державного та/або місцевих бюджетів, міжнародної технічної допомоги для реалізації проекту або програми у сферах культури, туризму та у секторі креативних індустрій, спорту та інших гуманітарних сферах у порядку, встановленому законом. Таке визначення додане у новий підпункт 14.1.277 (прим. 1) пункту 14.1 статті 14 Кодексу Законом № 962.

Передбачено, що перелік надавачів бюджетних грантів визначає Кабінет Міністрів України.

Відповідно, для застосування всіх положень, запроваджених Законом №962 щодо особливостей оподаткування бюджетних грантів для цілей податку на прибуток, ПДФО та єдиного податку, необхідно дотримання двох умов одночасно:

1) відповідність цільової допомоги у вигляді коштів або майна, наданої платнику податку, умовам наведеного вище визначення (підпункт 14.1.277 (прим. 1) пункту 14.1 статті 14 Кодексу, зокрема цільове спрямування, безоплатність, безповоротність, за рахунок бюджетних коштів або коштів МТД для реалізації чітко визначеної програми або проекту тощо), та

2) надання такої цільової допомоги особою, включеною до переліку надавачів бюджетних грантів.

1. ЗМІНИ ЩОДО ОПОДАТКУВАННЯ ПОДАТКОМ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ ПЕРЕДБАЧАЄ ЗАКОН № 962?

Закон № 962 доповнив статтю 140 розділу III Кодексу новими підпунктами 140.4.8 та 140.5.16. Цими підпунктами, відповідно, передбачено:

– зменшення фінансового результату до оподаткування платника податку на прибуток підприємств на суму доходу у вигляді бюджетних грантів, отриманих платником податку та включених до складу доходів звітного періоду відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

– збільшення фінансового результату до оподаткування платника податку на прибуток підприємств на суму витрат, пов'язаних із виконанням умов договору про надання бюджетного гранту, понесених у поточному звітному періоді за рахунок таких грантів (але не більше суми таких грантів) та включених до складу витрат поточного звітного періоду відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності.

Тобто платник податку на прибуток підприємств зможе відкоригувати фінансовий результат до оподаткування та відповідно не буде враховувати при визначенні суми податкових зобов'язань з цього податку за звітний період суми:

– доходу у вигляді бюджетних грантів, отриманих від їх надавачів, визначених Кабінетом Міністрів України;

– витрат, пов'язаних із виконанням умов договору про надання бюджетного гранту, понесених за рахунок таких грантів (але не більше суми таких грантів).

2. ЧИ ПОШИРЮЄТЬСЯ ПРАВО ЗДІЙСНЮВАТИ КОРИГУВАННЯ ФІНАНСОВОГО РЕЗУЛЬТАТУ ДО ОПОДАТКУВАННЯ, ВИЗНАЧЕНЕ НОВИМИ ПІДПУНКТАМИ 140.4.8 ТА 140.5.16 СТАТТІ 140 РОЗДІЛУ III КОДЕКСУ, НА ПЛАТНИКІВ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК, РІЧНИЙ ДОХІД ЯКИХ НЕ ПЕРЕВИЩУЄ 40 МЛН ГРИВЕНЬ?

Так, поширюється, оскільки Законом № 962 внесено відповідні зміни до підпункту 134.1.1 пункту 134.1 статті 134 розділу III Кодексу.

Отже, коригування фінансового результату до оподаткування, визначене підпунктами 140.4.8 та 140.5.16 розділу III Кодексу, мають право також здійснити платники податку на прибуток, річний дохід яких не перевищує 40 млн гривень і які визначають об'єкт оподаткування цим податком без коригування фінансового результату до оподаткування на усі різниці (крім збитків минулих років), визначені розділом III Кодексу.

3. ЯК ВІДОБРАЖАТИ У ДЕКЛАРАЦІЇ З ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ РІЗНИЦІ, ВИЗНАЧЕНІ ПІДПУНКТАМИ 140.4.8 ТА 140.5.16 СТАТТІ 140 З РОЗДІЛУ III КОДЕКСУ?

Зважаючи на те, що з моменту набрання чинності Законом № 962 (23 грудня 2020 року) відповідний перелік надавачів бюджетних грантів ще не затверджений, операції, які підпадають під дію нових коригувань фінансового результату, доданих до статті 140 Кодексу, відбудуться вже у 2021 році.

До внесення змін до форми Декларації з податку на прибуток підприємств платник податків зможе відобразити ці нові різниці, визначені підпунктами 140.4.8 та 140.5.16 розділу III Кодексу, у будь-якому рядку розділу «Різниці, які виникають при здійсненні фінансових операцій» додатка РІ до Декларації з податку на прибуток підприємств, яким передбачено, відповідно, зменшення та збільшення фінансового результату до оподаткування і який не застосовується платником податків для відображення інших різниць за результатами звітного (податкового) року.

Також слід буде проставити позначку (x) у спеціальному полі декларації (графі «Наявність доповнення») та зазначити коди використаних рядків додатка РІ до Декларації та посилання на відповідні норми Кодексу – «пп.140.4.8 ст. 140 розділу III ПКУ» та «пп.140.5.16 ст. 140 розділу III ПКУ» у графі «Зміст доповнення».

При цьому подавати інші доповнення до декларації з цієї підстави не потрібно.

ТРАНСФЕРТНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ

EUCON
LEGAL GROUP

Larysa Vrublevska
Лариса Врублевська

Auditor, Partner
Аудитор, Партнер

www.euconlaw.com

Ukraine

18/24 Dmytrivska st.
Kyiv, 01054

+380 50 331 30 37

+380 44 238 09 44

office.ua@euconlaw.com

Poland

18 Jana Dantyszka st.
Warsaw, 02-054

+48 226 581 025

+48 570 008 779

office.pl@euconlaw.com

**Наказ Міністерства фінансів
України
«31» грудня 2020 року № 840**

Порядок подання Повідомлення про укладання форвардного, ф'ючерсного контракту або контракту на здійснення операцій з сировинними товарами

1. Цей Порядок визначає механізм подання платниками податків Повідомлення про укладання форвардного, ф'ючерсного контракту або контракту на здійснення операцій з сировинними товарами (далі – Повідомлення) у випадках, передбачених підпунктами 39.3.3.3 та 39.3.3.5 підпункту 39.3.3 пункту 39.3 статті 39 розділу I Податкового кодексу України.

2. Дія цього Порядку поширюється на платників податків, які здійснюють контрольовані операції на підставі форвардного, ф'ючерсного контракту або контракту на здійснення операцій з сировинними товарами.

3. Платник податків повідомляє центральний орган виконавчої влади, що реалізує податкову та митну політику, про здійснення контрольованої операції на підставі форвардного, ф'ючерсного контракту або контракту на здійснення

операцій з сировинними товарами шляхом надання Повідомлення протягом 10 робочих днів з дня укладення відповідного контракту.

4. При здійсненні контрольованих операцій із сировинними товарами, направлення платником такого Повідомлення є підтвердженням того, що узгодження суттєвих умов договору (контракту), зокрема характеристик та ціни товарів, обсягу, умов постачання, оплати та відповідальності, здійснювалося сторонами контрольованої операції на момент укладення такої угоди.

5. Електронна форма Повідомлення у форматі за стандартом на основі специфікації eXtensibleMarkupLanguage (XML) оприлюднюється на офіційному вебпорталі центрального органу виконавчої влади, що реалізує податкову політику.

6. Повідомлення направляється засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням вимог законів України «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Про електронні довірчі послуги».

7. У разі укладання декількох форвардних, ф'ючерсних контрактів або контрактів на здійснення операцій з сировинними товарами платники податків подають Повідомлення щодо кожного контракту окремо.

8. Прийняття (реєстрація) Повідомлення центральним органом виконавчої влади, що реалізує податкову та митну політику, здійснюється відповідно до Порядку обміну електронними документами з контролюючими органами, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 06 червня 2017 року № 557 (із змінами) та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 серпня 2017 р. за N 959/30827.

**Директор Департаменту
міжнародного оподаткування**

Людмила ПАЛАМАР

**Постанова Кабінету Міністрів України
від 9 грудня 2020 р. № 1221**

ПЕРЕЛІК

сировинних товарів

Група товарів	Код згідно з УКТЗЕД
Риба свіжа або охолоджена, крім рибного філе та іншого м'яса риб товарної позиції 0304	0302
Риба морожена, крім рибного філе та іншого м'яса риб товарної позиції 0304	0303
Філе рибне та інше м'ясо риб (включаючи фарш), свіже, охолоджене або морожене	0304
Морожені креветки і пильчасті креветки, глибоководні	0306 16
Морожені інші креветки	0306 17
Молюски, в черепашці або без черепашки, живі, свіжі, охолоджені, морожені, сушені, солоні або в розсолі; копчені молюски, в черепашці або без черепашки, гарячого або холодного копчення; борошно, порошок та гранули з молюсків	0307
Кава, смажена або несмажена, з кофеїном або без кофеїну; кавова шкаралупа та оболонки зерен кави; замінники кави з вмістом кави в будь-якій пропорції	0901
Чай, ароматизований чи неароматизований	0902
Пшениця і суміш пшениці та жита (меслин)	1001
Ячмінь	1003
Овес	1004
Кукурудза, інша	1005 90 00 00
Рис	1006
Борошно пшеничне або із суміші пшениці та жита (меслину)	1101 00
Соеві боби, подрібнені або неподрібнені	1201
Насіння свиріпи або ріпаку, подрібнене або не подрібнене	1205
Насіння соняшнику, подрібнене або неподрібнене	1206
Насіння та плоди інших олійних культур, подрібнені або неподрібнені	1207

Група товарів	Код згідно з УКТЗЕД
Олія соєва та її фракції, рафіновані або нерафіновані, але без зміни їх хімічного складу	1507
Олія оливкова та її фракції, рафіновані або нерафіновані, але без зміни їх хімічного складу	1509
Олія пальмова та її фракції, рафіновані або нерафіновані, але без зміни їх хімічного складу	1511
Олії соняшникова або сафлорова та їх фракції, сирі	1512 11
Олії кокосова (з копри), пальмоядрова або з бабасу та їх фракції, рафіновані або нерафіновані, але без зміни їх хімічного складу	1513
Олії свиріпова, ріпакова або гірчична та їх фракції, рафіновані або нерафіновані, але без зміни їх хімічного складу	1514
Цукор з цукрової тростини або з цукрових буряків і хімічно чиста цукроза, у твердому стані	1701
Какао-боби, цілі або розмелені, сирі або смажені	1801 00 00 00
Сік апельсиновий заморожений	2009 11
Сік яблучний з числом Брікса не більш як 20	2009 71
Сік яблучний інший	2009 79
Спирт етиловий, неденатурований, з концентрацією спирту 80 об. % або більше; спирт етиловий та інші спиртові дистиляти та спиртні напої, одержані шляхом перегонки, денатуровані, будь-якої концентрації	2207
Макуха та інші тверді відходи і залишки, одержані під час вилучення соєвої олії, мелені або немелені, негранульовані або гранульовані	2304 00 00 00
Макуха та інші тверді відходи і залишки, одержані під час добування рослинних жирів і олій, за винятком відходів товарної позиції 2304 або 2305, мелені або немелені, негранульовані або гранульовані	2306
Сірка всіх видів, крім сірки сублімованої, осадженої та колоїдної	2503 00
Глина вогнетривка	2508 30 00 00
Руди та концентрати залізні, включаючи випалений пірит	2601
Руди та концентрати марганцеві, включаючи залізисті марганцеві руди та концентрати із вмістом марганцю 20 мас. % або більше в перерахунку на сухий продукт	2602
Руди та концентрати нікелеві	2604 00 00 00

Група товарів	Код згідно з УКТЗЕД
Руди та концентрати алюмінієві	2606 00 00 00
Руди та концентрати хромові	2610 00 00 00
Руди та концентрати молібденові	2613
Руди та концентрати титанові	2614 00 00
Руди та концентрати ніобієві, танталові, ванадієві або цирконієві	2615
Вугілля кам'яне, антрацит; брикети, котуни та аналогічні види твердого палива, одержані з кам'яного вугілля	2701
Лігніт, буре вугілля, агломеровані або неагломеровані, крім гагату	2702
Торф (включаючи торф'яний дрібняк), агломерований або неагломерований	2703 00 00 00
Кокс і напівкокс із кам'яного вугілля, лігніту, бурого вугілля або торфу, агломеровані або неагломеровані; вугілля ретортне	2704 00
Бензол	2707 10 00 00
Пек або кокс пековий, одержаний із кам'яновугільної смоли або з інших мінеральних смол	2708
Нафта або нафтопродукти сирі, одержані з бітумінозних порід (мінералів)	2709 00
Нафта або нафтопродукти, одержані з бітумінозних порід (мінералів), крім сирих; продукти, в іншому місці не зазначені, з вмістом 70 мас. % або більше нафти чи нафтопродуктів, одержаних з бітумінозних порід (мінералів), причому ці нафтопродукти є основними складовими частинами продуктів; відпрацьовані нафтопродукти	2710
Гази нафтові та інші вуглеводні в газоподібному стані	2711
Бітум нафтовий	2713 20 00 00
Аміак, безводний або у водному розчині	2814
Корунд штучний з визначеним або невизначеним хімічним складом; оксид алюмінію; гідроксид алюмінію	2818
Пропен (пропілен)	2901 22 00 00
Етилен	2901 21 00 00
Бензол	2902 20 00 00
Етилацетат	2915 31 00 00
Метанол (метиловий спирт)	2905 11 00 00

Група товарів	Код згідно з УКТЗЕД
Гліцерин	2905 45 00 00
Добрива мінеральні або хімічні, азотні	3102
Добрива мінеральні або хімічні, фосфорні	3103
Добрива мінеральні або хімічні, калійні	3104
Добрива мінеральні або хімічні із вмістом двох чи трьох поживних елементів: азоту, фосфору та калію; інші добрива; товари цієї групи у таблетках чи аналогічних формах або в упаковках масою бруто не більш як 10 кг	3105
Полімери етилену в первинних формах	3901
Полімери пропілену або інших олефінів у первинних формах	3902
Полімери стиролу у первинних формах	3903
Полімери вінілхлориду або інших галогенованих олефінів у первинних формах	3904
Полімери вінілацетату або інших складних вінілових ефірів у первинних формах; інші вінілові полімери у первинних формах	3905
Акрилові полімери у первинних формах	3906
Поліацеталі, інші прості поліефіри (поліетери) та епоксидні смоли у первинних формах; полікарбонати, алкідні смоли, складні поліалільні ефіри та інші складні поліефіри (поліестери), у первинних формах	3907
Поліаміди у первинних формах	3908
Аміноальдегідні смоли, фенолоальдегідні смоли та поліуретани у первинних формах	3909
Силікони у первинних формах	3910 00 00
Смоли іонообмінні, одержані на основі полімерів товарних позицій 3901—3913, у первинних формах	3914 00 00 00
Каучук натуральний, балата, гутаперча, гваюла, чикл та аналогічні природні смоли у первинних формах або у вигляді пластин, листів, смужок або стрічок	4001
Каучук синтетичний і фактис, одержані з олій або масел, у первинних формах або у формі пластин, листів чи стрічок; суміші будь-якого продукту товарної позиції 4001 з одним з продуктів цієї товарної позиції у первинних формах або у вигляді пластин, листів, смужок або стрічок	4002

Група товарів	Код згідно з УКТЗЕД
Срібло (включаючи срібло з покриттям із золота або платини), у необробленому або напівобробленому вигляді, або у вигляді порошку	7106
Золото немонетарне в іншому напівобробленому вигляді	7108 13
Платина необроблена або напівоброблена, або у вигляді порошку	7110
Чавун переробний та чавун дзеркальний у чушках, болванках або інших первинних формах	7201
Феросплави	7202
Відходи та брухт чорних металів; зливки чорних металів для переплавлення (шихтові зливки)	7204
Напівфабрикати з вуглецевої сталі	7207
Прокат плоский з вуглецевої сталі завширшки 600 мм або більше, гарячекатаний, неплакований, без гальванічного чи іншого покриття	7208
Плоский прокат з вуглецевої сталі, завширшки 600 мм або більше, холоднокатаний (обтиснений у холодному стані), неплакований, без гальванічного або іншого покриття	7209
Прокат плоский з вуглецевої сталі, завширшки менш як 600 мм, неплакований, без гальванічного або іншого покриття	7211
Прутки та бруски гарячекатані, вільно укладені в бунти, вироблені з вуглецевої сталі	7213
Інші прутки та бруски з вуглецевої сталі, без подальшого оброблення, крім кування, гарячого прокатування, гарячого волочіння або гарячого пресування, включаючи ті, що були піддані крученню після прокатування	7214
Мідь нерафінована; аноди мідні для електролітичного рафінування	7402 00 00 00
Мідь рафінована та мідні сплави необроблені	7403
Відходи і брухт мідні	7404 00
Нікель необроблений	7502
Алюміній необроблений	7601
Свинець необроблений	7801
Цинк необроблений	7901
Олово необроблене	8001
Вольфрам необроблений, включаючи прутки та бруски, виготовлені простим спіканням	8101 94 00 00

Група товарів	Код згідно з УКТЗЕД
Молібден необроблений, включаючи прутки та бруски, виготовлені простим спіканням	8102 94 00 00
Молібден і вироби з молібдену, включаючи відходи та брухт, інші	8102 99 00 00
Штейни кобальтові та інші проміжні продукти металургії кобальту; кобальт і вироби з кобальту	8105 (крім 8105 30 00 00)
Титан і вироби з титану, включаючи відходи та брухт	8108
Марганець та вироби з марганцю, включаючи відходи та брухт	8111 00

ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

Міністерство фінансів України наказом від 02.12.2020 р. № 734 затвердив у новій редакції:

- форму податкової накладної;
- форму податкової декларації з податку на додану вартість;
- форму уточнюючого розрахунку податкових зобов'язань з податку на додану вартість у зв'язку з виправленням самостійно виявлених помилок.

Цей наказ набере чинності з 01 числа місяця, що настає за місяцем його офіційного опублікування.

Також коригувань зазнали окремі Порядки заповнення податкової накладної. Відтак, закріпили, що у рядку «код» податкової накладної зазначається ознака джерела податкового номера відповідно до реєстру, якому належить податковий номер особи.

При цьому рядок «код» буде заповнюватися у разі заповнення рядка «Податковий номер платника податку або серія (за наявності) та номер паспорта» податкової накладної.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ ДПС № 18

Щодо державної підтримки сфери культури, креативних індустрій, туризму, малого та середнього бізнесу у зв'язку з дією обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби COVID-19

З 1 січня 2021 року Законом № 962 запроваджені такі пільги:

1) Звільняються від оподаткування ПДВ операції з ввезення на митну територію України у митному режимі імпорту товарів, що входять до складу національної кінематографічної спадщини (пункт 197.25 статті 197 розділу V Кодексу).

2) Застосовується ставка ПДВ у розмірі 7 відсотків до операцій з постачання послуг із:

- показу (проведення) театральних, оперних, балетних, музичних, концертних, хореографічних, лялькових, циркових, звукових, світлових та інших вистав, постановок, виступів професійних мистецьких колективів, артистичних груп, акторів та артистів (виконавців), кінематографічних прем'єр, культурно-мистецьких заходів (абзац четвертий підпункту «в» пункту 193.1 статті 193 розділу V Кодексу); показу оригіналів музичних творів, демонстрації виставкових проєктів, проведення екскурсій для груп та окремих відвідувачів у музеях, зоопарках та заповідниках, відвідування їх територій та об'єктів відвідувачами (абзац п'ятий підпункту «в» пункту 193.1 статті 193 розділу V Кодексу);

- розповсюдження, демонстрування, публічного сповіщення і публічного показу фільмів, адаптованих відповідно до законодавства в україномовні версії для осіб з порушеннями зору та осіб з порушеннями слуху (абзац шостий підпункту «в» пункту 193.1 статті 193 розділу V Кодексу); тимчасового розміщування (проживання), що надаються готелями і подібними засобами тимчасового розміщування (клас 55.10 група 55 КВЕД ДК 009:2010) (абзац сьомий підпункту «в» пункту 193.1 статті 193 розділу V Кодексу).

УЗАГАЛЬНЮЮЧА ПОДАТКОВА КОНСУЛЬТАЦІЯ
щодо окремих питань оподаткування податком на додану
вартість операцій з постачання програмної продукції.
Наказ Міністерства фінансів України 31.12.2020 № 842

Пунктом 26¹ підрозділу 2 розділу XX Податкового кодексу України (далі - Кодекс) для операцій з постачання програмної продукції тимчасово, з 01 січня 2013 року до 01 січня 2023 року, запроваджено пільговий режим оподаткування податком на додану вартість, згідно з яким звільняються від оподаткування цим податком операції з постачання програмної продукції.

Законом України від 07 грудня 2017 року № 2245-VIII "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році", який набрав чинності з 01 січня 2018 року, пункт 26¹ підрозділу 2 розділу XX Кодексу викладено у новій редакції.

З урахуванням внесених змін пунктом 26¹ підрозділу 2 розділу XX Кодексу визначено, що тимчасово, з 01 січня 2013 року до 01 січня 2023 року, звільняються від оподаткування податком на додану вартість операції з постачання програмної продукції, а також операції з програмною продукцією, плата за які не вважається роялті згідно з абзацами другим - сьомим підпункту 14.1.225 пункту 14.1 статті 14 цього Кодексу. А саме звільняються від оподаткування податком на додану вартість:

- операції з постачання програмної продукції, до якої відносяться:

- результати комп'ютерного програмування у вигляді операційної системи, системної, прикладної, розважальної та/або навчальної комп'ютерної програми (їх компонентів), а також у вигляді інтернет-сайтів та/або онлайн-сервісів та доступу до них;

- примірники (копії, екземпляри) комп'ютерних програм, їх частин, компонентів у матеріальній та/або електронній формі, у тому числі у формі коду (кодів) та/або посилань для завантаження комп'ютерної програми та/або їх

частин, компонентів у формі коду (кодів) для активації комп'ютерної програми чи в іншій формі;

- будь-які зміни, оновлення, додатки, доповнення та/або розширення функціоналу комп'ютерних програм, права на отримання таких оновлень, змін, додатків, доповнень протягом певного періоду часу;

- криптографічні засоби захисту інформації.

- операції з програмною продукцією, плата за які не вважається роялті згідно з абзацами другим - сьомим підпункту 14.1.225 пункту 14.1 статті 14 Кодексу, а саме платежі, отримані:

- як винагорода за використання комп'ютерної програми, якщо умови використання обмежені функціональним призначенням такої програми та її відтворення обмежене кількістю копій, необхідних для такого використання (використання "кінцевим споживачем");

- за придбання примірників (копій, екземплярів) об'єктів інтелектуальної власності (комп'ютерних програм), у тому числі в електронній формі, для використання за своїм функціональним призначенням для кінцевого споживання або для перепродажу такого примірника (копії, екземпляра);

- за придбання речей (у тому числі носіїв інформації), в яких втілені або на яких містяться об'єкти права інтелектуальної власності, визначені в абзаці першому цього підпункту, у користування, володіння та/або розпорядження особи;

- за передачу прав на об'єкти права інтелектуальної власності, якщо умови передачі прав на об'єкт права інтелектуальної власності надають право особі, яка отримує такі права, продати або здійснити відчуження в інший спосіб права інтелектуальної власності, або оприлюднити (розголосити) секретні креслення, моделі, формули, процеси, права інтелектуальної власності на інформацію щодо промислового, комерційного або наукового досвіду (ноу-хау), крім випадків, коли таке оприлюднення (розголошення) є обов'язковим згідно із законодавством України;

- за передачу права на розповсюдження примірників програмної продукції без права на їх відтворення, або якщо їх відтворення обмежено використанням кінцевим споживачем.

При цьому слід враховувати, що для цілей застосування пункту 26¹ підрозділу 2 розділу XX Кодексу перелік отриманих платежів, визначений абзацами другим - сьомим підпункту 14.1.225 пункту 14.1 статті 14 Кодексу, застосовується виключно для операцій з програмною продукцією.

1. ЗА ЯКОЮ СТАВКОЮ ПДВ З 01.01.2021 ОПОДАТКОВУЮТЬСЯ ОПЕРАЦІЇ З ПОСТАЧАННЯ ПОСЛУГ ІЗ ТИМЧАСОВОГО РОЗМІЩУВАННЯ (ПРОЖИВАННЯ), ЩО НАДАЮТЬСЯ ГОТЕЛЯМИ І ПОДІБНИМИ ЗАСОБАМИ ТИМЧАСОВОГО РОЗМІЩУВАННЯ?

Операції з постачання послуг із тимчасового розміщування (проживання), що надаються готелями і подібними засобами тимчасового розміщування (клас 55.10 група 55 КВЕД ДК 009:2010), тимчасово, до 1 січня 2023 року, оподатковуються за ставкою у розмірі 7 відсотків.

Відповідно до абзацу сьомого п.п «в» п. 193.1 ст. 193 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами та доповненнями (далі – ПКУ) ставка ПДВ в розмірі 7 відс. встановлюється на операції з постачання послуг із тимчасового розміщування (проживання), що надаються готелями і подібними засобами тимчасового розміщування (клас 55.10 група 55 КВЕД ДК 009:2010).

При цьому, п. 74 підрозд. 2 розд. XX ПКУ передбачено, що операції з постачання послуг із тимчасового розміщування (проживання), що надаються готелями і подібними засобами тимчасового розміщування (клас 55.10 група 55 КВЕД ДК 009:2010), оподатковуються за ставкою у розмірі 7 відс. тимчасово, до 1 січня 2023 року.

2. ЯКИМ УМОВАМ МАЄ ВІДПОВІДАТИ ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЛЯ МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СТАВКИ ПДВ У РОЗМІРІ 7 ВІДСОТКІВ ДО ОПЕРАЦІЙ З ПОСТАЧАННЯ ПОСЛУГ ІЗ ТИМЧАСОВОГО РОЗМІЩУВАННЯ (ПРОЖИВАННЯ)?

Ставка ПДВ у розмірі 7 відсотків до операцій з постачання послуг із тимчасового розміщування (проживання) може бути застосована лише готелями і подібними засобами тимчасового розміщування, діяльність яких належить до класу 55.10 групи 55 КВЕД ДК 009:2010.

У разі, якщо зазначені послуги надаються в інших об'єктах (засобах) тимчасового розміщення, зокрема, в таких, що перераховані в інших класах групи 55 (55.2, 55.3, 55.9), то до операцій з постачання таких послуг застосовується основна ставка ПДВ у розмірі 20 відсотків.

Ставка ПДВ у розмірі 7 відсотків застосовується до зазначених операцій, дата виникнення податкових зобов'язань за якими припадає на період з 1 січня 2021 року.

3. ЧИ ЗАСТОСОВУЄТЬСЯ СТАВКА ПДВ У РОЗМІРІ 7 ВІДСОТКІВ ДО ОПЕРАЦІЙ З ПОСТАЧАННЯ ПОСЛУГ ІЗ ТИМЧАСОВОГО РОЗМІЩУВАННЯ (ПРОЖИВАННЯ), ЯКЩО ТАКІ ПОСЛУГИ НАДАЮТЬСЯ ГОТЕЛЯМИ І ПОДІБНИМИ ЗАСОБАМИ ТИМЧАСОВОГО РОЗМІЩУВАННЯ, ЯКІ НЕ МАЮТЬ СТАТУСУ ОКРЕМИХ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ, А ВХОДЯТЬ ДО СКЛАДУ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ЯК ЇХ СТРУКТУРНІ ПІДРОЗДІЛИ?

Так, застосовується. Готелі і подібні засоби тимчасового розміщування можуть бути як окремими юридичними особами, так і входити до складу юридичних осіб як їх структурні підрозділи.

4. ЧИ ЗАСТОСОВУЄТЬСЯ СТАВКА ПДВ У РОЗМІРІ 7 ВІДСОТКІВ ДО ОПЕРАЦІЙ З ПОСТАЧАННЯ ПОСЛУГ ІЗ ТИМЧАСОВОГО РОЗМІЩУВАННЯ (ПРОЖИВАННЯ), ЯКЩО ТАКІ ПОСЛУГИ НАДАЮТЬСЯ ФІЗИЧНИМИ ОСОБАМИ – ПІДПРИЄМЦЯМИ ?

Ні, не застосовується. Закон № 324 та Правила № 19 визначають готель як підприємство. Згідно зі статтею 62 Господарського кодексу України підприємство є юридичною особою. Тому операції з постачання послуг із тимчасового розміщування (проживання), що здійснюються фізичними особами – підприємцями, оподатковуються ПДВ у загальновстановленому порядку за ставкою 20 відсотків.

5. ЧИ МОЖУТЬ БУТИ ВКАЗАНІ В ОДНІЙ ПОДАТКОВІЙ НАКЛАДНІЙ ОПЕРАЦІЇ З ПОСТАЧАННЯ ТОВАРІВ/ПОСЛУГ, ЩО ОПОДАТКОВУЮТЬСЯ ЗА СТАВКОЮ ПДВ 20 ВІДСОТКІВ, ТА ОПЕРАЦІЇ З ПОСТАЧАННЯ ПОСЛУГ, ЩО ОПОДАТКОВУЮТЬСЯ ЗА СТАВКОЮ ПДВ У РОЗМІРІ 7 ВІДСОТКІВ?

Так, можуть. Операції, що оподатковуються за ставкою ПДВ 20 відсотків, та операції, що оподатковуються за ставкою ПДВ у розмірі 7 відсотків, зазначаються в податковій накладній окремими рядками.

6. ЯК ОСОБИ, ЯКА НЕ ЗАРЕЄСТРОВАНА ЯК ПЛАТНИК ПДВ, ЗАДЕКЛАРУВАТИ ПОДАТКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ З ПДВ У РАЗІ ОТРИМАННЯ ВІД НЕРЕЗИДЕНТА ПРОТЯГОМ ОДНОГО ЗВІТНОГО (ПОДАТКОВОГО) ПЕРІОДУ РІЗНИХ ВИДІВ ПОСЛУГ, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ ОПОДАТКУВАННЮ ПДВ ЗА РІЗНИМИ СТАВКАМИ (ЗА СТАВКОЮ 20 ВІДСОТКІВ ТА ЗА СТАВКОЮ 7 ВІДСОТКІВ)?

У разі отримання неплатником ПДВ від нерезидента протягом одного звітного (податкового) періоду різних видів послуг, які підлягають оподаткуванню ПДВ як за ставкою ПДВ у розмірі 20 відсотків, так і за ставкою ПДВ у розмірі 7 відсотків, такі операції відображаються у відповідному розрахунку двома окремими рядками (в одному рядку операції, за якими ПДВ нараховано за ставкою ПДВ у розмірі 20 відсотків, в другому рядку, відповідно, операції, за якими ПДВ нараховано за ставкою ПДВ у розмірі 7 відсотків).

Форма Розрахунку затверджена наказом Міністерства фінансів України від 28 січня 2016 року № 21 «Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість» (з урахуванням внесених змін та доповнень). Розрахунок подається за відповідний звітний (податковий) період, в якому визначено податкові зобов'язання за послугами, отриманими від нерезидента особою, яка не є зареєстрованим платником ПДВ.

7. ЧИ НЕОБХІДНО ПЛАТНИКУ ПДВ НАРАХОВУВАТИ ПОДАТКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ З ПДВ ВІДПОВІДНО ДО ПУНКТУ 198.5 СТАТТІ 198 АБО ПУНКТУ 199.1 СТАТТІ 199 РОЗДІЛУ V КОДЕКСУ, ЯКЩО ТОВАРИ/ПОСЛУГИ, НЕОБОРОТНІ АКТИВИ, ПРИДБАНІ З ПДВ ЗА СТАВКОЮ ПДВ У РОЗМІРІ 20 ВІДСОТКІВ, ПРИЗНАЧЕНІ АБО ПОЧИНАЮТЬ ВИКОРИСТОВУВАТИСЯ В ОПЕРАЦІЯХ, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ ОПОДАТКУВАННЮ ЗА СТАВКОЮ ПДВ У РОЗМІРІ 7 ВІДСОТКІВ?

Ні, не потрібно. Різниця в ставках оподаткування не є підставою для нарахування податкових зобов'язань відповідно до пункту 198.5 статті 198 або пункту 199.1 статті 199 розділу V Кодексу.

8. ЗА ЯКОЮ СТАВКОЮ ПДВ НЕОБХІДНО НАРАХОВУВАТИ ПОДАТКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ З ПДВ ВІДПОВІДНО ДО ПУНКТУ 198.5 СТАТТІ 198 АБО ПУНКТУ 199.1 СТАТТІ 199 РОЗДІЛУ V КОДЕКСУ, ЯКЩО ПЛАТНИК ПДВ ОДНОЧАСНО ЗДІЙСНЮВАВ ОПОДАТКОВУВАНІ ТА ЗВІЛЬНЕНІ ВІД ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЇ, А ПРИДБАННЯ ТОВАРІВ/ПОСЛУГ ЗДІЙСНЮВАВ З ПДВ ЗА СТАВКАМИ ЯК 20, ТАК І 7 ВІДСОТКІВ?

Нарахування податкових зобов'язань з ПДВ відповідно до пункту 198.5 статті 198 або пункту 199.1 статті 199 розділу V Кодексу має здійснюватися, виходячи із ставки ПДВ, яка застосовувалася при придбанні товарів/послуг.

Так, наприклад, якщо товари/послуги, необоротні активи, придбані з ПДВ за ставкою у розмірі 20 відсотків, призначені або починають використовуватися частково у звільнених від оподаткування ПДВ операціях, а частково в операціях, що підлягають оподаткуванню за ставкою ПДВ у розмірі 7 відсотків, то у платника ПДВ виникає обов'язок щодо нарахування ПДВ виходячи із ставки податку у розмірі 20 відсотків на частку сплаченого (нарахованого) податку під час їх придбання або виготовлення, яка відповідає частці використання таких товарів/послуг, необоротних активів у звільнених від оподаткування ПДВ операціях. Адже саме за такою ставкою податку постачальник таких товарів/послуг визначав податкові зобов'язання з ПДВ, а покупець здійснював формування податкового кредиту.

9. В ПОДАТКОВІЙ ДЕКЛАРАЦІЇ З ПДВ ЯКОГО ЗВІТНОГО ПЕРІОДУ ВІДОБРАЖАЄТЬСЯ РЕЗУЛЬТАТ ПЕРЕРЕХУНКУ СУМ ПОДАТКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ НА ПІДСТАВІ РОЗРАХУНКУ КОРИГУВАННЯ, СКЛАДЕНОГО ВІДПОВІДНО ДО П. 199.5 ст. 199 ПКУ, ЗАРЕЄСТРОВАНОВОГО В ЄРПН З ПОРУШЕННЯМ ТЕРМІНУ РЕЄСТРАЦІЇ?

Результат перерахунку сум податкових зобов'язань на підставі розрахунку коригування, складеного відповідно до п. 199.5 ст. 199 ПКУ, відображається у податковій декларації за останній податковий період року незалежно від факту реєстрації в ЄРПН відповідного розрахунку коригування.

При цьому згідно з п. 120 прим 1.1 ст. 120 прим. 1 ПКУ у разі порушення платниками ПДВ граничного строку, передбаченого ст. 201 ПКУ, для реєстрації податкової накладної та/або розрахунку коригування

до такої податкової накладної в ЄРПН тягне за собою накладення на платника ПДВ, на якого відповідно до вимог ст.ст. 192 і 201 ПКУ покладено обов'язок щодо такої реєстрації, штрафу в розмірі 2 відс. обсягу постачання (без ПДВ), але не більше 1020 грн., при реєстрації в ЄРПН, зокрема, податкової накладної, складеної відповідно до ст. 199 ПКУ, та розрахунку коригування, складеного до такої податкової накладної.

10.ЗМІНИ, ЯКІ ВІДБУЛИСЬ У ПРОЦЕДУРІ РЕЄСТРАЦІЇ ПЛАТНИКОМ ПДВ?

Закон № 466 запровадив зміни щодо реєстрації платників ПДВ. Зокрема, скорочено строк подачі заяви про добровільну реєстрацію: заява подається за 10 календарних днів до початку податкового періоду замість 20, як було до 23 травня 2020 року.

Так, згідно з пунктом 183.7 статті 183 Податкового кодексу України (далі – Кодекс) заява про реєстрацію особи як платника податку подається до контролюючого органу виключно засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням вимог законів України «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Про електронні довірчі послуги». Разом з тим суб'єкти господарювання (новостворені) можуть заявити про своє бажання добровільно зареєструватися як платники податку під час державної реєстрації створення юридичної особи або державної реєстрації фізичної особи – підприємця. Тоді, відповідна заява або відомості передаються до контролюючих органів у порядку, встановленому Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань». У реєстраційній заяві зазначаються підстави для реєстрації особи як платника податку.

Щодо таких заяв або відомостей перебіг триденного строку їх розгляду контролюючими органами розпочинається з дати їх надходження до контролюючого органу, правила, порядок та строки розгляду є такими самими, як і для реєстраційних заяв, поданих до контролюючого органу безпосередньо. Перереєстрація у зв'язку із зміною найменування (крім перетворення) прізвища, імені та по батькові платника податку, який включений до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, здійснюється контролюючим органом без подання заяви платником податку на підставі відомостей з цього Єдиного державного реєстру, тобто без подання заяви платником ПДВ (пункт 183.15 статті 183 Кодексу).

Перереєстрація, яка здійснюється у зв'язку з перетворенням, проводиться на підставі заяви платника ПДВ. Якщо такий платник, утворений шляхом перетворення, не подав у встановлений строк заяви для перереєстрації, його реєстрація платником ПДВ анулюється відповідно до статті 184 Кодексу.

11.ЧИ ЗВІЛЬНЯЮТЬСЯ ВІД ОПОДАТКУВАННЯ ПОДАТКОМ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ ОПЕРАЦІЇ З ПОСТАЧАННЯ ПРОГРАМНОЇ ПРОДУКЦІЇ, ЯКА Є СКЛАДОВОЮ СИСТЕМОЮ ТА /АБО УСТАТКУВАННЯ, ОБЛАДНАННЯ, ЩО ПОСТАЧАЄТЬСЯ ЗАМОВНИКУ ?

Звільнення від оподаткування податком на додану вартість, згідно з пунктом 26-1 підрозділу 2 розділу XX Кодексу, передбачає постачання програмної продукції як окремого елемента поставки.

Натомість операції з постачання систем та/або устаткування/обладнання, складовою яких є програмна продукція без виділення окремої її вартості (тобто, постачання програмної продукції не як окремого елемента поставки), є операціями з постачання товарів/послуг, при здійсненні яких платник податку зобов'язаний здійснити нарахування та сплату податку на додану вартість у загальнозстановленому порядку.

12.ЧИ ЗВІЛЬНЯЄТЬСЯ ВІД ОПОДАТКУВАННЯ ПОДАТКОМ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ ОПЕРАЦІЇ З ПОСТАЧАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ КОМП'ЮТЕРНОГО ПРОГРАМУВАННЯ У ВИГЛЯДІ ІНТЕРНЕТ-СЕРВІСІВ ТА ДОСТУПУ ДО НИХ ?

Якщо при постачанні результатів комп'ютерного програмування у вигляді інтернет-сайтів та/або онлайн-сервісів постачальник передає/надає замовнику майнові права інтелектуальної власності (у тому числі, право користування, право відчуження тощо) на такі об'єкти, така операція звільняється від оподаткування податком на додану вартість згідно з пунктом 26¹ підрозділу 2 розділу XX Кодексу.

Якщо постачальник надає користувачеві доступ до онлайн-сервісу за допомогою мережі Інтернет (наприклад, поштового сервісу чи онлайн-редактора тексту) і стягує за це плату, то така операція є постачанням програмної продукції в розумінні положень пункту 26¹ підрозділу 2 розділу XX Кодексу і звільняється від оподаткування податком на додану вартість.

У свою чергу, якщо фактично доступ надається до певного контенту, який існує в електронній формі (наприклад, до телевізійної продукції, фільмів,

музичних, літературних творів), така операція не є постачанням програмної продукції в розумінні положень пункту 26¹ підрозділу 2 розділу XX Кодексу, а відповідні операції оподатковуються податком на додану вартість у загальновстановленому порядку.

ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Інформаційний лист ДПС № 18 від 21.01.2021 року

Щодо соціальної підтримки платників податків на період здійснення обмежувальних протиепідемічних заходів

Закон № 1072 доповнив підрозділ 1 розділу XX Кодексу новими пунктами, згідно із якими до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку на доходи фізичних осіб не включаються:

- дохід у вигляді одноразової матеріальної допомоги застрахованим особам, які можуть втратити доходи у разі повної заборони сфери їх діяльності внаслідок посилення обмежувальних заходів, що виплачується (надається) такому платнику податку за рахунок коштів державного бюджету відповідно до статті 2 Закону №1071;

- дохід, виплачений (наданий) роботодавцем за рахунок коштів одноразової матеріальної допомоги суб'єктам господарювання з метою збереження робочих місць найманих працівників, що виплачується за рахунок коштів державного бюджету відповідно до статті 3 Закону № 1071;

- суми недоїмки з єдиного внеску, а також суми пені та штрафів, нараховані на ці суми недоїмки, які списуються платникам єдиного внеску відповідно до пункту 9 (прим. 15) розділу VIII Закону про ЄСВ; - суми списаних штрафних санкцій і пені відповідно до пункту 2 (прим. 3) та списаного податкового боргу відповідно до пункту 2 (прим. 4) підрозділу 10 розділу XX Кодексу. Вказані доходи також звільняються від оподаткування військовим збором на підставі змін, внесених Законом № 1072 до пункту 16 (прим. 1) підрозділу 10 розділу XX Кодексу.

1. ЯК ВИЗНАЧАЄТЬСЯ БАЗА ОПОДАТКУВАННЯ ТА ОПОДАТКОВУЄТЬСЯ ВАРТІСТЬ ПУТІВКИ НА ВІДПОЧИНОК, ОЗДОРОВЛЕННЯ, ЩО НАДАЄТЬСЯ РОБОТОДАВЦЕМ – ПЛАТНИКОМ ПОДАТКУ ТА ЧЛЕНАМ ЙОГО РОДИНИ ПЕРШОГО СТУПЕНЯ СПОРІДНЕННЯ ?

Оподаткування доходів фізичних осіб регламентується розд. IV Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами та доповненнями (далі – ПКУ), згідно з п.п. 163.1.1 п. 163.1 ст. 163 якого об'єктом оподаткування резидента є загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід.

Перелік доходів, що включаються до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку на доходи фізичних осіб, визначений п. 164.2 ст. 164 ПКУ.

Також доходи, визначені ст. 163 ПКУ, є об'єктом оподаткування військовим збором (п.п. 1.2 п. 16 прим. 1 підрозд. 10 розд. XX ПКУ).

Водночас, ст. 165 ПКУ визначені доходи, які не включаються до розрахунку загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку, зокрема, вартість путівок на відпочинок, оздоровлення та лікування, у тому числі на реабілітацію осіб з інвалідністю, на території України платника податку та/або членів його сім'ї першого ступеня споріднення, які надаються його роботодавцем – платником податку на прибуток підприємств безоплатно або із знижкою (у розмірі такої знижки) один раз на календарний рік, за умови, що вартість путівки (розмір знижки) не перевищує 5 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої на 01 січня податкового (звітного) року (абзац другий п.п. 165.1.35 п. 165.1 ст. 165 ПКУ).

Зазначена норма п.п. 165.1.35 п. 165.1 ст. 165 ПКУ надає право роботодавцю не оподатковувати вартість путівки, наданої безоплатно або із знижкою (у розмірі такої знижки), якщо її вартість (розмір знижки) не перевищує у 2021 році, як для свого працівника, так і для членів його сім'ї (дружина та дитина) у розмірі 90000 грн., тобто 30000 грн. на особу, при дотриманні умов, що визначені у п.п. 165.1.35 п. 165.1 ст. 165 ПКУ, зокрема, один раз на календарний рік.

Крім того, згідно з п.п. 1.7 п. 16 прим. 1 підрозд. 10 розд. XX ПКУ звільняються від оподаткування військовим збором доходи, що згідно з розд. IV ПКУ не включаються до загального оподатковуваного доходу фізичних осіб (не підлягають оподаткуванню, оподатковуються за нульовою ставкою).

Членами сім'ї фізичної особи першого ступеня споріднення для цілей розд. IV ПКУ вважаються її батьки, її чоловік або дружина, діти такої фізичної особи, у тому числі усиновлені (п.п. 14.1.263 п. 14.1 ст. 14 ПКУ).

2. ЧИ МАЄ ПРАВО НА ПСП ФІЗИЧНА ОСОБА, ЯКА ПРАЦЮЄ НЕПОВНИЙ РОБОЧИЙ ДЕНЬ ?

Фізична особа, яка працює неповний робочий день, має право на податкову соціальну пільгу за умови, якщо розмір її заробітної плати не перевищує граничного розміру для отримання податкової соціальної пільги.

Відповідно до п. 169.1 ст. 169 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами та доповненнями платник податку на доходи фізичних осіб має право на зменшення суми загального місячного оподатковуваного доходу, отриманого від одного роботодавця у вигляді

заробітної плати (інших прирівняних до неї відповідно до законодавства виплат, компенсацій та винагород), якщо його розмір не перевищує суми, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 01 січня звітного податкового року, помноженого на 1,4 та округленого до найближчих 10 гривень.

У 2021 році розмір заробітної плати, що дає право на податкову соціальну пільгу, становить 3180 грн. (прожитковий мінімум на працездатну особу у розмірі 2270 грн. x 1,4), у 2020 році – 2940 грн. (2102 грн. x 1,4), у 2019 році – 2690 грн. (1921 грн. x 1,4).

Тобто, фізична особа, яка працює неповний робочий день, має право на податкову соціальну пільгу за умови, якщо розмір її заробітної плати не перевищує граничного розміру для отримання податкової соціальної пільги.

3. ЯКИЙ ПОРЯДОК ОПОДАТКУВАННЯ ПДФО ДОПОМОГИ НА ПОХОВАННЯ, ЩО ВИПЛАЧУЄТЬСЯ ЮРИДИЧНОЮ ОСОБОЮ – РОБОТОДАВЦЕМ РОДИЧАМ ПОМЕРЛОГО ПРАЦІВНИКА ЗА ОСТАННІМ МІСЦЕМ РОБОТИ ?

До складу загального місячного (річного) оподатковуваного доходу не включаються кошти або вартість майна (послуг), що надаються як допомога на поховання платнику податку роботодавцем такого померлого платника податку за його останнім місцем роботи (у тому числі перед виходом на пенсію) у розмірі, що не перевищує подвійний розмір суми, визначеної в абзаці першому п.п. 169.4.1 п. 169.4 ст. 169 Податкового кодексу України (у 2019 році – 5380 грн., у 2020 році – 5880 грн., у 2021 році – 6360 гривень).

Сума перевищення за її наявності остаточно оподатковується під час її нарахування, виплати, надання.

Відповідно до п.п. «б» п.п. 165.1.22 п. 165.1 ст. 165 розд. IV Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами та доповненнями (далі – ПКУ) до складу загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку на доходи фізичних осіб не включаються кошти або вартість майна (послуг), що надаються як допомога на поховання платнику податку роботодавцем такого померлого платника податку за його останнім місцем роботи (у тому числі перед виходом на пенсію) у розмірі, що не перевищує подвійний розмір суми, визначеної в абзаці першому п.п. 169.4.1 п. 169.4 ст. 169 ПКУ (у 2019 році – 5380 грн., у 2020 році – 5880 грн., у 2021 році – 6360 гривень). Сума перевищення за її наявності остаточно оподатковується під час її нарахування (виплати, надання).

4. ЧИ ВКЛЮЧАЮТЬСЯ ДО СКЛАДУ ПОДАТКОВОЇ ЗНИЖКИ ВИТРАТИ, ПОНЕСЕНІ ФІЗИЧНОЮ ОСОБОЮ НА ЛІКУВАННЯ ЗА НАСЛІДКАМИ 2020 РОКУ ?

Станом на 01 січня 2021 року закон про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування чинності не набрав, тому податкова знижка по витратах, понесених платником податку на користь закладів охорони здоров'я для компенсації вартості платних послуг з лікування такого платника податку або члена сім'ї першого ступеня споріднення, за наслідками 2020 року платникам не надається.

До переліку витрат, дозволених до включення до податкової знижки відповідно до п.п. 166.3.4 п. 166.3 ст. 166 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами та доповненнями (далі – ПКУ), включається сума коштів, сплачених платником податку на користь закладів охорони здоров'я для компенсації вартості платних послуг з лікування такого платника податку або члена його сім'ї першого ступеня споріднення, у тому числі для придбання ліків (донорських компонентів, протезно-ортопедичних пристосувань, виробів медичного призначення для індивідуального користування осіб з інвалідністю), а також сума коштів, сплачених платником податку, визнаного в установленому порядку особою з інвалідністю, на користь протезно-ортопедичних підприємств, реабілітаційних установ для компенсації вартості платних послуг з реабілітації, технічних та інших засобів реабілітації, наданих такому платнику податку або його дитині з інвалідністю у розмірах, що не перекриваються виплатами з фондів загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування, крім:

а) косметичного лікування або косметичної хірургії, включаючи косметичне протезування, не пов'язаних з медичними показаннями, водолікування та геліотерапії, не пов'язаних з лікуванням хронічних захворювань;

б) протезування зубів з використанням дорогоцінних металів, порцеляни та гальванопластики;

в) абортів (крім абортів, які проводяться за медичними показаннями або коли вагітність стала наслідком зґвалтування);

г) операцій із зміни статі;

г) лікування венеричних захворювань (крім СНІДу та венеричних захворювань, причиною яких є побутове зараження або зґвалтування);

д) лікування тютюнової чи алкогольної залежності;

е) придбання ліків, медичних засобів та пристосувань, оплати вартості медичних послуг, які не включено до переліку життєво необхідних, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

Пунктом 1 розд. XIX ПКУ встановлено, що п.п. 166.3.4 п. 166.3 ст. 166 ПКУ набирає чинності з 1 січня року, наступного за роком, у якому набере чинність закон про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування.

Станом на 01 січня 2021 року закон про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування чинності не набрав, тому податкова знижка по витратах, понесених платником податку на користь закладів охорони здоров'я для компенсації вартості платних послуг з лікування такого платника податку або члена сім'ї першого ступеня споріднення (п.п. 166.3.4 п. 166.3 ст. 166 ПКУ), за наслідками 2020 року платникам не надається.

5. ЗА ЯКОЮ ОЗНАКОЮ ВІДОБРАЖАЄТЬСЯ В ЄДИНІЙ ЗВІТНОСТІ З ПДФО, ЄСВ ТА ВІЙСЬКОВОГО ЗБОРУ ОДНОРАЗОВА КАРАНТИННА ДОПОМОГА ?

Дохід у вигляді одноразової матеріальної допомоги відображається у додатку 4ДФ до Розрахунку за ознакою доходу «194» як виплати, що не включаються до оподаткованого доходу.

Відповідно до ст. 2 Закону №1071 застрахована особа має право на отримання одноразової матеріальної допомоги застрахованим особам у розмірі вісім тисяч гривень. При цьому застрахована особа, що має право на отримання зазначеної допомоги, має бути найманим працівником суб'єкта господарювання, основний вид економічної діяльності якого заявлений першим у відомостях з ЄДР станом на 31 жовтня 2020 року та відповідає визначенням у Переліку видів економічної діяльності, що визначається Кабінетом Міністрів України, або фізичною особою – підприємцем, основний вид економічної діяльності якого заявлений першим у відомостях з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань станом на 31 жовтня 2020 року та відповідає визначенням у Переліку видів економічної діяльності.

Перелік основних видів економічної діяльності, стосовно яких здійснюються обмежувальні протиепідемічні заходи, пов'язані із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), що призводять до тимчасової зупинки роботи суб'єктів господарювання, затверджений постановою КМУ від 09.12.2020 р. №1236 «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» із змінами та доповненнями (абз. 2 п. 4 ст. 1 Закону №1071).

Відповідно до п. 15 підрозд. 1 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ до загального місячного (річного) оподаткованого доходу платника податку на

доходи фізичних осіб не включається дохід у вигляді одноразової матеріальної допомоги застрахованим особам, що виплачується (надається) такому платнику податку за рахунок коштів державного бюджету відповідно до ст. 2 Закону №1071.

Разом з тим, доходи, зазначені в п. 15 підрозд. 1 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ, звільняються від оподаткування військовим збором (пп. 1.10 п. 16-1 підрозд. 10 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ).

При цьому, відповідно до пп. 165.1.49 ПКУ не оподатковуються інші доходи, які згідно з ПКУ не включаються до складу загального місячного (річного) оподаткованого доходу.

Форму Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску (далі – Розрахунок) та Порядок заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску (далі – Порядок), затверджено наказом Мінфіна від 13.01.2015 р. №4 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 15.12.2020 р. №773).

Згідно з п. 4 розд. IV Порядку в додатку 4 «Відомості про суми нарахованого доходу, утриманого та сплаченого податку на доходи фізичних осіб та військового збору» до податкового розрахунку (далі – додаток 4ДФ до Розрахунку) у графі 6 «Ознака доходу» зазначається ознака доходу, наведена у розд. 1 «Довідник ознак доходів фізичних осіб» додатку 2 до Порядку.

Враховуючи викладене, дохід у вигляді одноразової матеріальної допомоги застрахованим особам у розмірі 8000 грн., що виплачується за рахунок коштів державного бюджету відповідно до ст. 2 Закону №1071, відображається у додатку 4ДФ до Розрахунку за ознакою доходу «194» як виплати, що не включаються до оподаткованого доходу. Але податковим агентом таких доходів є ПФУ. Тому саме він має відображати в додатку 4ДФ ці суми та відправляти їх до ДПС.

6. ДО ЯКОГО БЮДЖЕТУ ПОВИНЕН СПЛАЧУВАТИ ПДФО ВПП, ЯКИЙ НЕ МАЄ ВІДОКРЕМЛЕНИХ СТРУКТУРНИХ ПІДРОЗДІЛІВ, А МАЄ ВЛАСНІ АБО ОРЕНДОВАНІ ПРИМІЩЕННЯ В РІЗНИХ РЕГІОНАХ УКРАЇНИ АБО РАЙОНАХ МІСТА, ДЕ ПРАЦЮЮТЬ НАЙМАНІ ПРАЦІВНИКИ ТАКОГО ПЛАТНИКА ?

Якщо платник податку, який перебуває на обліку в міжрегіональному управлінні ДПС (основне місце обліку), має об'єкти пов'язані з оподаткуванням, що розташовані на територіях адміністративно-територіальних одиниць

відмінних від основного місця обліку, зокрема власні та/або орендовані приміщення, в яких працюють та отримують заробітну плату наймані працівники, то такий платник податку зобов'язаний стати на облік за місцем розташування таких об'єктів (неосновне місце обліку) у відповідних Головних управліннях ДПС в областях, м. Києві шляхом подання заяви про взяття на облік платника податків за неосновним місцем обліку за формою № 17-ОПП, яка може бути подана як до контролюючого органу за неосновним місцем обліку, так і до контролюючого органу за основним місцем обліку та перераховувати податок на доходи фізичних осіб із доходів у вигляді заробітної плати до відповідного бюджету за місцезнаходженням (розташуванням) таких приміщень (неосновне місце обліку) на рахунки, відкриті в органах Державної казначейської служби.

Порядок сплати (перерахування) податку на доходи фізичних осіб до бюджету передбачений ст. 168 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами та доповненнями (далі – ПКУ) відповідно до п.п. 168.4.1 п. 168.4 якої податок, утриманий з доходів резидентів, підлягає зарахуванню до бюджету згідно з нормами Бюджетного кодексу України від 08 липня 2010 року № 2456-VI із змінами та доповненнями (далі – БКУ).

Такий порядок застосовується усіма юридичними особами, у тому числі такими, що мають філії, відділення, інші відокремлені підрозділи, що розташовані на території іншої територіальної громади, ніж така юридична особа, а також відокремленими підрозділами, яким в установленому порядку надано повноваження щодо нарахування, утримання і сплати (перерахування) до бюджету податку.

Відповідно до ст. 64 БКУ податок на доходи фізичних осіб, який сплачується податковим агентом – юридичною особою (її філією, відділенням, іншим відокремленим підрозділом) чи представництвом нерезидента – юридичної особи, зараховується до відповідного місцевого бюджету за її місцезнаходженням (розташуванням) в обсягах податку, нарахованого на доходи, що сплачуються фізичній особі.

Згідно з п.п. 168.4.3 п. 168.4 ст. 168 ПКУ суми податку на доходи, нараховані відокремленим підрозділом на користь фізичних осіб, за звітний період перераховуються до відповідного бюджету за місцезнаходженням відокремленого підрозділу

У разі якщо відокремлений підрозділ не уповноважений нараховувати (сплачувати) податок на доходи фізичних осіб за такий відокремлений підрозділ, усі обов'язки податкового агента виконує юридична особа. Податок на доходи, нарахований працівникам відокремленого підрозділу, перераховується до місцевого бюджету за місцезнаходженням такого відокремленого підрозділу

Відповідно до п. 63.3 ст. 63 ПКУ з метою проведення податкового контролю платники податків підлягають реєстрації або взяттю на облік у контролюючих органах за місцезнаходженням юридичних осіб, відокремлених підрозділів юридичних осіб, місцем проживання особи (основне місце обліку), а також за місцем розташування (реєстрації) їх підрозділів, рухомого та нерухомого майна, об'єктів оподаткування або об'єктів, які пов'язані з оподаткуванням або через які провадиться діяльність (неосновне місце обліку).

Згідно з п. 64.7 ст. 64 ПКУ після включення платника податків до Реєстру великих платників податків (далі – Реєстр ВПП) та отримання повідомлення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, про таке включення платник податків зобов'язаний стати на облік за основним місцем обліку в територіальному органі центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, який здійснює супроводження великих платників податків, з початку податкового періоду (календарного року), на який сформовано Реєстр ВПП, та за неосновним місцем обліку в такому територіальному органі центрального органу виконавчої влади або його структурних підрозділах щодо наявних у межах населеного пункту за місцезнаходженням територіального органу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, який здійснює супроводження великих платників податків, об'єктів оподаткування або об'єктів, які пов'язані з оподаткуванням за переліком, визначеним центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, або через які провадиться діяльність такого великого платника податків.

При цьому, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику закріплює великих платників податків за міжрегіональними управліннями ДПС по роботі з великими платниками податків за основним місцем обліку.

Взяття на облік за неосновним місцем обліку великих платників податків здійснюється в Головних управліннях ДПС в областях, м. Києві за заявою про взяття на облік платника податків за неосновним місцем обліку за формою № 17-ОПП, яка може бути подана як до контролюючого органу за неосновним місцем обліку, так і до контролюючого органу за основним місцем обліку.

Якщо платник податку, який перебуває на обліку в міжрегіональному управлінні ДПС (основне місце обліку), має об'єкти пов'язані з оподаткуванням, що розташовані на територіях адміністративно-територіальних одиниць відмінних від основного місця обліку, зокрема власні та/або орендовані приміщення, в яких працюють та отримують заробітну плату наймані працівники, то такий платник податку зобов'язаний стати на облік за місцем розташування таких об'єктів (неосновне місце обліку) у відповідних Головних управліннях ДПС в областях, м. Києві та перераховувати податок на доходи

фізичних осіб із доходів у вигляді заробітної плати до відповідного бюджету за місцезнаходженням (розташуванням) таких приміщень (неосновне місце обліку) на рахунки, відкриті в органах Державної казначейської служби.

7. НА ЯКУ ПСП ТА ПРИЯКОМУ ГРАНИЧНОМУ РОЗМІРІ ДОХОДУ МАЮТЬ ПРАВО БАТЬКИ, ЯКІ УТРИМУЮТЬ ДВОХ СПІЛЬНИХ ДІТЕЙ ВІКОМ ДО 18 РОКІВ, РАЗОМ ПРОЖИВАЮТЬ, АЛЕ НЕ ПЕРЕБУВАЮТЬ У ОФІЦІЙНО ЗАРЕЄСТРОВАНОМУ ШЛЮБІ ?

Батьки, які утримують двох спільних дітей віком до 18 років, разом проживають, але не перебувають у офіційно зареєстрованому шлюбі, при отриманні доходу у вигляді заробітної плати мають право на застосування податкової соціальної пільги у розмірі 1135 грн. у розрахунку на кожну дитину, при додержанні всіх вимог ст. 169 Податкового кодексу України.

При цьому граничний розмір доходу, який дає право на отримання податкової соціальної пільги одному з батьків у 2021 році – 6360 грн. на місяць, Другому – 3180 гривень.

Виникнення прав та обов'язків матері, батька і дитини визначено у ст. 121 Сімейного кодексу України від 10 січня 2002 року № 2947-III із змінами та доповненнями (далі – СКУ), які ґрунтуються на походженні дитини від них, засвідченому органом державної реєстрації актів цивільного стану.

Відповідно до ст. 141 СКУ мати, батько мають рівні права та обов'язки щодо дитини незалежно від того, чи перебували вони в шлюбі між собою.

Згідно з частиною другою ст. 51 Конституції України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР та ст. 180 СКУ батьки зобов'язані утримувати дитину до досягнення нею повноліття.

Звільнення батьків від обов'язку утримувати дитину може бути тільки за рішенням суду (п. 2 ст. 188 СКУ).

Відповідно до п.п. 169.1.1 п. 169.1 ст. 169 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами та доповненнями (далі – ПКУ) будь-який платник податку має право на зменшення суми загального місячного оподаткованого доходу, отриманого від одного роботодавця у вигляді заробітної плати, на суму податкової соціальної пільги у розмірі, що дорівнює 50 відс. розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи (у розрахунку на місяць), встановленому законом на 01 січня звітного податкового року (у 2021 році складає 1135 гривень).

Згідно з абзацом першим п.п. 169.4.1 п. 169.4 ст. 169 ПКУ податкова соціальна пільга застосовується до доходу, нарахованого на користь платника податку протягом звітного податкового місяця як заробітна плата (інші прирівняні до неї відповідно до законодавства виплати, компенсації та винагороди), якщо його

розмір не перевищує суми, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженого на 1,4 та округленого до найближчих 10 грн. (у 2021 році – 3180 грн. (2270 грн. x 1,4)).

Водночас, платник податку, який утримує двох чи більше дітей віком до 18 років має право на податкову соціальну пільгу у розмірі 100 відс. суми пільги, визначеної п.п. 169.1.1 п. 169.1 ст. 169 ПКУ (у 2021 році – 1135 грн.), у розрахунку на кожен таку дитину (п.п. 169.1.2 п. 169.1 ст. 169 ПКУ).

При цьому граничний розмір доходу, який дає право на отримання податкової соціальної пільги одному з батьків у випадку та у розмірі передбаченому п.п. 169.1.2 п. 169.1 ст. 169 ПКУ, визначається як добуток суми, визначеної у абзаці першому п.п. 169.4.1 п. 169.4 ст. 169 ПКУ, та відповідної кількості дітей.

Підпунктом 169.2.2 п. 169.2 ст. 169 ПКУ передбачено, що податкова соціальна пільга починає застосовуватися до нарахованих доходів у вигляді заробітної плати з дня отримання роботодавцем заяви від платника податку про застосування пільги та документів, що підтверджують таке право.

Перелік таких документів та порядок їх надання затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2010 року № 1227 «Про затвердження Порядку надання документів для застосування податкової соціальної пільги».

Отже, батьки, які утримують двох спільних дітей віком до 18 років, разом проживають, але не перебувають у офіційно зареєстрованому шлюбі, при отриманні доходу у вигляді заробітної плати мають право на застосування податкової соціальної пільги у розмірі 1135 грн. у розрахунку на кожен дитину, при додержанні всіх вимог ст. 169 ПКУ.

При цьому граничний розмір доходу, який дає право на отримання податкової соціальної пільги одному з батьків у 2021 році – 6360 грн. на місяць, другому – 3180 гривень.

8. В ЯКИЙ ТЕРМІН ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ПОДАННЯ РОЗРАХУНКУ У РАЗІ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ПРИПИНЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ?

Подання Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску за період, у якому проводилась процедура припинення, здійснюється до завершення таких процедур (державної

реєстрації припинення юридичної особи та/або державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця).

Повна:

Форма Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску (далі – Розрахунок) та Порядок заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску (далі – Порядок) затверджені наказом Міністерства фінансів України від 13.01.2015 № 4 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 15.12.2020 №773).

Згідно з п. 4 розд. I Порядку подання платником Розрахунку за період, у якому проводилась процедура припинення, здійснюється до завершення таких процедур (державної реєстрації припинення юридичної особи та/або державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця).

ЄДИНИЙ СОЦІАЛЬНИЙ ВНЕСОК

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЄСВ

З 1 січня 2021 року набули чинності Закони України від 19 вересня 2019 року № 116-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо подання єдиної звітності з єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування і податку на доходи фізичних осіб» та № 115-ІХ «Про внесення змін до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

Даними Законами змінено порядок подання звітності про нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, зокрема, передбачено подання звітності про нарахування єдиного внеску в розмірах, визначених відповідно до Закону України від 08 липня 2010 року № 2464 «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, у складі звітності з податку на доходи фізичних осіб (єдиного податку) до податкового органу за основним місцем обліку платника єдиного внеску у строки та порядку, встановлені Податковим кодексом України.

Законом № 592 передбачені зміни у сплати єдиного внеску самозайнятими особами, які набувають чинності з 01.01.2021 року, а саме:

- для фізичних осіб - підприємців (крім тих, які обрали спрощену систему оподаткування), осіб, які провадять незалежну професійну діяльність та членів фермерського господарства скасовується обов'язок сплачувати мінімальний розмір ЄСВ за місяці, у яких не було отримано доходу (прибутку).

Тобто, для фізичних осіб, які застосовують загальну систему оподаткування, осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, та членів фермерського господарства, у разі якщо не отримано дохід (прибуток) у звітному періоді або окремому місяці звітного періоду, самостійне визначення бази нарахування єдиного внеску є виключно правом, а не обов'язком для зазначених платників;

- звільняються від сплати ЄСВ за себе ФОП та особи, які провадять незалежну професійну діяльність, якщо вони отримують пенсію за віком, або за вислугу років, або є особами з інвалідністю, або досягли віку, встановленого ст. 26 Закону «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», та отримують відповідно до закону пенсію або соціальну допомогу. Такі особи можуть бути платниками єдиного внеску тільки добровільно;
- звільняються від сплати єдиного внеску за себе:
 - особи, які провадять незалежну професійну діяльність, за умови взяття їх на облік як фізичних осіб - підприємців і провадження ними одного виду діяльності одночасно як фізичною особою - підприємцем, так і особою, яка провадить незалежну професійну діяльність;

- особи, які провадять незалежну професійну діяльність та фізичні особи - підприємці, які мають основне місце роботи, за місяці звітного періоду, за які роботодавцем було сплачено страховий внесок за таких осіб у розмірі не менше мінімального страхового внеску.

Законом №1072:

- звільнено від нарахування, обчислення та сплати ЄСВ платників єдиного податку першої групи за періоди з 1 по 31 грудня 2020 року, з 1 по 31 січня, з 1 по 28 лютого, з 1 по 31 березня, з 1 по 30 квітня та з 1 по 31 травня 2021 року за себе.

Тобто єдиний внесок спрощенці 1-ї групи не сплачують за грудень 2020 року та 5 місяців з січня по травень (включно) 2021 року. Важливо, що законом чітко визначено, ці місяці несплати єдиного внеску включаються до страхового стажу єдинника 1-ї групи.

З 01.01.2021 року вступають в дію нові небюджетні рахунки 3556, відкриті на ім'я територіальних органів Державної податкової служби України для сплати коштів єдиного внеску!

Заповнення платниками поля «Призначення платежу» розрахункових документів у разі сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування

При сплаті єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування поле «Призначення платежу» розрахункового документа заповнюється таким чином:

*	;101	; код за ЄДРПОУ	; сплата єдиного внеску	;	;	;
1	2	3	4	5	6	7

1 – службовий код ("*");

2 – код виду сплати ("101" – Сплата суми єдиного внеску);

3 – код за ЄДРПОУ платника, який здійснює сплату;

4 – друкується роз'яснювальна інформація про призначення платежу;

5 – не заповнюється;

6 – не заповнюється;

7 – не заповнюється.

1. ЯК ЗМІНИВСЯ ПОРЯДОК СПИСАННЯ СУМ НЕДОЇМКИ З ЄДИНОГО ВНЕСКУ ДЛЯ САМОЗАЙНЯТИХ ФІЗИЧНИХ ОСІБ, ЯКІ ФАКТИЧНО НЕ ЗДІЙСНЮВАЛИ ДІЯЛЬНІСТЬ З 1 СІЧНЯ 2017 РОКУ?

Закон № 1072 вносить зміни до пункту 9 (прим. 15) розділу VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону про ЄСВ. Цими змінами фактично продовжуються процедури, передбачені при списанні сум недоїмки з єдиного внеску, а також штрафів і пені на виконання вимог Закону України від 13 травня 2020 року № 592-IX «Про внесення змін до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» щодо усунення дискримінації за колом платників» (далі – Закон № 592) зі змінами, внесеними Законом України від 14 липня 2020 року № 786-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо функціонування електронного кабінету та спрощення роботи фізичних осіб-підприємців» (далі – Закон № 786).

Коло суб'єктів, які мають право на таке списання, не змінюється: це фізичні особи – підприємці (крім фізичних осіб – підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування) та особи, які провадять незалежну професійну діяльність.

Однак встановлюється новий період, протягом якого такі платники можуть звернутися за списанням – це можна зробити до 1 березня 2021 року. Таким чином, всі хто з будь-яких причин не зміг звернутися до контролюючих органів за списанням або виконати необхідні для цього умови у термін, попередньо визначений Законом № 786 (який спливає 31 серпня 2020 року), зможуть це зробити.

Закон № 1072 врегулював питання списання недоїмки з єдиного внеску тих платників, які звернулися із заявами про списання на підставі Законів № 592 та № 786 у строк до 31 серпня 2020 року, але їх діяльність як суб'єктів підприємницької діяльності на момент звернення вже була припинена в періоді з 1 січня 2017 року до 3 червня 2020 року. Таким платникам не потрібно звертатися із заявою повторно, контролюючі органи здійснять списання на підставі документів, які були подані раніше, на підставі Законів № 592 та № 786.

Всі інші суб'єкти (які не зверталися раніше, або яким було відмовлено у списанні через недотримання вимог до обов'язкових документів, необхідних для списання відповідно до Закону) можуть звернутися до контролюючих органів у порядку, описаному нижче. Підлягають списанню у порядку, визначеному Законом про ЄСВ, несплачені станом на 1 грудня 2020 року суми недоїмки, нараховані фізичним особам – підприємцям (крім фізичних осіб – підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування) та особам, які провадять незалежну професійну діяльність, за період з 1 січня 2017 року до 1

грудня 2020 року, а також штрафи та пеня, нараховані на ці суми недоїмки, у разі якщо дотримано такі умови:

...такими платниками у відповідних місяцях періоду з 1 січня 2017 року до 1 грудня 2020 року не отримано дохід (прибуток) від їх діяльності, що підлягає обкладенню податком на доходи фізичних осіб,

...якщо до 1 березня 2020 року подано необхідні документи, а саме:

а) для фізичних осіб – підприємців (крім фізичних осіб – підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування):

- заяву про державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності, яка подається державному реєстратору за місцем знаходження реєстраційної справи фізичної особи – підприємця (якщо така заява не подавалася раніше);

- заяву про списання заборгованості та – звітність відповідно до вимог частини другої статті 6 Закону про ЄСВ за період з 1 січня 2017 року до 1 грудня 2020 року, які подаються до податкового органу за основним місцем обліку (якщо така звітність не подавалася раніше або була подана з помилками).

Цю норму слід розуміти таким чином, що подана фізичною особою звітність має обов'язково відображати дані за період з 1 січня 2017 року до дати державної реєстрації припинення підприємницької діяльності включно у зазначеному періоді, який закінчується 1 грудня 2020 року.

Фізичній особі не потрібно звітувати за період після дати державної реєстрації припинення підприємницької діяльності, оскільки в такому проміжку часу вона вже не вважається платником єдиного внеску відповідно до Закону про ЄСВ на підставі даних, одержаних контролюючим органом від Державного реєстратора.

б) для осіб, які провадять незалежну професійну діяльність (наукову, літературну, артистичну, художню, освітню або викладацьку, а також медичну, юридичну практику, в тому числі адвокатську, нотаріальну діяльність, або особи, які провадять релігійну (місіонерську) діяльність, іншу подібну діяльність та отримують дохід від цієї діяльності):

- заяву про списання заборгованості;

– заяву про зняття з обліку як платника єдиного внеску (якщо така заява не подавалася раніше) та – звітність відповідно до вимог частини другої статті 6 Закону про ЄСВ за період з 1 січня 2017 року до 1 грудня 2020 року, які подаються до податкового органу за основним місцем обліку (якщо така звітність не подавалася раніше, або була подана з помилками).

Якщо зазначені особи вже зверталися до контролюючих органів із заявою про зняття з обліку раніше, то звітність має охоплювати період з 1 січня 2017

року до дати подання заяви про зняття з обліку як платника єдиного внеску. Якщо ж така заява подається вперше після 30 листопада 2020 року, то звітність подається за період до 1 грудня 2020 року

2. ЧИ Є БАЗОЮ НАРАХУВАННЯ ЄВ СУМИ ДОПОМОГИ ПО ТИМЧАСОВІЙ НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ (ЛІКАРНЯНІ) ТА ПО ВАГІТНОСТІ ТА ПОЛОГАХ, ОТРИМАНІ ФОП, В ТОМУ ЧИСЛІ ФОП-ПЛАТНИКАМИ ЄП, ТА ОСОБАМИ, ЯКІ ПРОВАДЯТЬ НЕЗАЛЕЖНУ ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ?

Суми допомоги по тимчасовій непрацездатності та по вагітності та пологах, отримані фізичними особами – підприємцями, в тому числі, тими що обрали спрощену систему оподаткування, та особами, які провадять незалежну професійну діяльність, не є базою нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Законом України від 08 липня 2010 року № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» із змінами та доповненнями (далі – Закон № 2464) визначені принципи збору та ведення обліку єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – ЄВ), платників ЄВ, порядок нарахування, обчислення та сплати ЄВ.

ФОП, в тому числі ті ФОП - платники ЄП, та особи, які провадять незалежну професійну діяльність, визначені платниками ЄВ згідно з пп. 4 та 5 частини першої ст. 4 Закону № 2464.

Відповідно до п. 3 частини першої ст. 7 Закону № 2464 базою нарахування ЄВ для ФОП - платників ЄП є суми, що визначаються такими платниками самостійно для себе, але не більше максимальної величини бази нарахування ЄВ, встановленої Законом № 2464.

При цьому сума ЄВ не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску.

Пунктом 2 частини першої ст. 7 Закону № 2464 встановлено, що для ФОП (крім ФОП - платників ЄП) та осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, базою нарахування ЄВ є сума доходу (прибутку), отриманого від їх діяльності, що підлягає обкладенню податком на доходи фізичних осіб. При цьому сума ЄВ не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску на місяць, за який отримано дохід (прибуток).

У разі якщо таким платником не отримано дохід (прибуток) у звітному періоді або окремому місяці звітного періоду, такий платник має право самостійно визначити базу нарахування, але не більше максимальної величини бази нарахування ЄВ, встановленої Законом № 2464. При цьому сума ЄВ не

може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску.

Згідно із змінами, внесеними Законом України від 24 грудня 2015 року № 909-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році» (далі – Закон № 909), зокрема до Закону № 2464, з 01.01.2016:

- встановлено єдиний розмір ЄВ на рівні 22 відс. до визначеної ст. 7 Закону № 2464 бази нарахування ЄВ для всіх категорій платників ЄВ (крім пільгових категорій);

- ФОП, в тому числі ФОП - платники ЄП, та особи, які провадять незалежну професійну діяльність, виключені із переліку платників, що мають право на добровільну сплату ЄВ.

Правове регулювання надання допомоги у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та вагітністю та пологами здійснюється відповідно до норм Закону України від 23 вересня 1999 року № 1105-XIV «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» із змінами та доповненнями.

Оскільки ФОП - платники ЄП визначають для себе базу нарахування ЄВ самостійно, для ФОП на загальній системі оподаткування та осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, базою нарахування ЄВ є сума доходу (прибутку), отриманого від їх діяльності, що підлягає обкладенню податком на доходи фізичних осіб, а зазначені виплати не є доходом (прибутком), отриманим від такої діяльності, то обов'язок нараховувати і сплачувати ЄВ з сум допомоги у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та по вагітності та пологах для таких осіб чинним законодавством не передбачений.

3. ЧИ ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ШТРАФНІ САНКЦІЇ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНДАВСТВА ПО ЄВ У ЗВ'ЯЗКУ З ПРОВЕДЕННЯМ ЗАХОДІВ, СПРЯМОВАНИХ НА ЗАПОБІГАННЯ ВИНИКНЕННЮ І ПОШИРЕННЮ КОРОНАВІРУСНОЇ ХВОРОБИ ?

У зв'язку з проведенням заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби, тимчасово, у періоди з 01 березня 2020 року по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби:

не застосовуються штрафні санкції за несвоєчасну сплату (несвоєчасне перерахування) єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – єдиний внесок), неповну сплату або несвоєчасну сплату

суми єдиного внеску одночасно з видачею сум виплат, на які нараховується єдиний внесок (авансових платежів), несвоєчасне подання звітності до контролюючих органів.

Пунктом 9 прим. 11.1 розд. VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України від 08 липня 2010 року № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» із змінами та доповненнями (далі – Закон № 2464) встановлено, що тимчасово штрафні санкції, визначені частиною одинадцятою ст. 25 Закону № 2464 не застосовуються за наступні порушення, вчинені щодо періодів з 01 березня 2020 року по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби:

- несвоєчасна сплата (несвоєчасне перерахування) єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – ЄВ);
- неповна сплата або несвоєчасна сплата суми ЄВ одночасно з видачею сум виплат, на які нараховується ЄВ (авансових платежів);
- несвоєчасне подання звітності, передбаченої Законом № 2464, до контролюючих органів.

4. ЧИ ПЕРЕДБАЧЕНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПРИ САМОСТІЙНОМУ ВИПРАВЛЕННІ У ЗВІТІ ЩОДО СУМ НАРАХОВАНОГО ЄВ ПОМИЛОК, ЯКІ НЕ ВПЛИВАЮТЬ НА СУМУ НАРАХОВАНОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ, ДОХОДУ ТА СУМУ ЄВ ?

Якщо страхувальником самостійно здійснюється коригування недостовірних відомостей (крім сум єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування), що використовуються в Державному реєстрі загальнообов'язкового державного соціального страхування (далі – Державний реєстр), зокрема, в Реєстрі застрахованих осіб, адміністративна відповідальність, у тому числі за подання недостовірних відомостей, контролюючими органами не застосовуються.

Проте у разі виявлення, за результатами перевірки платника, подання недостовірних відомостей, що використовуються в Державному реєстрі, або інших відомостей, передбачених Законом України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», фінансові санкції та притягнення до адміністративної відповідальності мають право застосовувати як контролюючі органи, так і органи Пенсійного фонду України. Повна:

Пунктом 4 частини другої ст. 6 Закону України від 08 липня 2010 року № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» зі змінами та доповненнями (далі – Закон № 2464) визначено, що платник єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – ЄВ), зокрема, зобов'язаний подавати до контролюючого органу за основним місцем обліку платника ЄВ звітність про нараховання ЄВ в розмірах, визначених відповідно до Закону № 2464.

Відповідно до п. 16 розд. II Порядку формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 14.04.2015 № 435 із змінами та доповненнями (далі – Порядок № 435), відповідальним за правильність та достовірність заповнення звіту щодо сум нарахованого ЄВ (далі – Звіт) є страхувальник.

Згідно з п. 4 розд. V Порядку № 435 якщо в таблиці 5 додатка 4 до Порядку № 435 страхувальник не зазначив будь-якої дії щодо застрахованої особи, які передбачені п. 8 розд. IV Порядку № 435, він подає Звіт за попередній період, який містить: титульний аркуш (перелік таблиць Звіту) із зазначенням типу форми позначкою «додаткова» та таблицю 5 із зазначенням типу форми «додаткова», яка містить дані на цю застраховану особу. Звіт, із зазначенням типу форми «додаткова» не повинен містити таблиць 1 – 4 додатка 4 до Порядку № 435.

Звіт, сформований для виправлення помилок за попередні звітні періоди, не повинен містити таблиць 1 – 4 додатка 4 до Порядку № 435. При цьому внесення змін до сум нарахованої заробітної плати або доходу та у зв'язку з цим до нарахованих сум єдиного внеску за звітний місяць при формуванні і поданні скасовуючих документів не допускається.

Якщо потрібно повністю скасувати відомості, зазначені в таблицях 5 та 7 додатка 4 до Порядку № 435, подаються тільки скасовуючі документи щодо виявлених недостовірних відомостей про застраховану особу.

Частиною першою ст. 26 Закону № 2464 визначено, що посадові особи платників ЄВ несуть адміністративну відповідальність, зокрема, за подання недостовірних відомостей, що використовуються в Державному реєстрі загальнообов'язкового державного соціального страхування (далі – Державний реєстр), інших відомостей, передбачених Законом № 2464.

Отже, якщо страхувальником самостійно здійснюється коригування недостовірних відомостей (крім сум єдиного внеску), що використовуються в Державному реєстрі, зокрема, в Реєстрі застрахованих осіб, адміністративна відповідальність, у тому числі за подання недостовірних відомостей, контролюючими органами не застосовуються.

Проте у разі виявлення, за результатами перевірки платника, подання недостовірних відомостей, що використовуються в Державному реєстрі, або інших відомостей, передбачених Законом № 2464, фінансові санкції та притягнення до адміністративної відповідальності мають право застосовувати як контролюючі органи, так і органи Пенсійного фонду України.

5. ЧИ ЗАСТОСОВУЄТЬМЯ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ДО ФОП, ЯКІ ЗА НАЯВНОСТІ БАНКІВСЬКОГО РАХУНКУ АБО ЄДИНОГО РАХУНКУ СПЛАЧУЮТЬ ЄВ ШЛЯХОМ ГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ ЧЕРЕЗ БАНКИ ЧИ ВІДДІЛЕННЯ ЗВ'ЯЗКУ ?

Нормами чинного законодавства не передбачено застосування відповідальності до фізичних осіб – підприємців, які за наявності банківського рахунку або єдиного рахунку сплачують єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування шляхом готівкових розрахунків через банки чи відділення зв'язку.

Відповідно до частини сьомої ст. 9 Закону України від 08 липня 2010 року № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» із змінами і доповненнями (далі – Закон № 2464) єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – ЄВ) сплачується шляхом перерахування платником безготівкових коштів з його банківського рахунку або на єдиний рахунок.

Платники зазначені, зокрема, у абзаці третьому п. 1 частини першої ст. 4 Закону № 2464 (фізичні особи – підприємці, у тому числі ті, які обрали спрощену систему оподаткування), які не мають банківського рахунку або не використовують єдиний рахунок, сплачують єдиний внесок шляхом готівкових розрахунків через банки чи відділення зв'язку.

При цьому нормами чинного законодавства не передбачено застосування відповідальності до фізичних осіб – підприємців, які за наявності банківського рахунку або єдиного рахунку сплачують єдиний внесок шляхом готівкових розрахунків через банки чи відділення зв'язку.

СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ

Інформаційний лист № 18 щодо преференцій платників єдиного податку

ДОХОДИ ПЛАТНИКІВ ЄДИНОГО ПОДАТКУ, ЯКІ ЗВІЛЬНЯЮТЬСЯ ВІД ОПОДАТКУВАННЯ ЗГІДНО ІЗ ЗАКОНОМ № 962

Передбачено, що доходи у вигляді бюджетних грантів не включаються до доходів платників єдиного податку фізичних осіб – підприємців першої, другої та третьої груп. У свою чергу, суми коштів та вартість майна, отримані у вигляді бюджетного гранту, не включаються і до складу доходів юридичних осіб платників єдиного податку третьої групи за умови цільового використання такого гранту.

У разі нецільового використання наданого бюджетного гранту платник податку, який є юридичною особою, зобов'язаний збільшити податкові зобов'язання за наслідками податкового періоду, на який припадає таке порушення, на суму єдиного податку у подвійному розмірі ставок, визначених пунктом 293.3 статті 293 Кодексу.

Тобто податок з сум, використаних не за цільовим призначенням, доведеться сплатити за ставками 6 відсотків чи 10 відсотків (залежно від того, чи зареєстрований платник єдиного податку платником ПДВ).

ЗАСТОСУВАННЯ РРО ТА ПРОГРАМНИХ РРО ПЛАТНИКАМИ ЄДИНОГО ПОДАТКУ

Основним нормативно-правовим актом, що встановлює правові засади застосування реєстраторів розрахункових операцій, є Закон України від 06.07.1995 р. № 265/95-ВР «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг», який є спеціальним законом. Дія його поширюється на усіх суб'єктів господарювання, їх господарські одиниці та представників (уповноважених осіб) суб'єктів господарювання, які здійснюють розрахункові операції у готівковій та/або безготівковій формі.

Встановлення норм щодо незастосування реєстраторів розрахункових операцій у інших законах, крім Податкового кодексу України, не допускається.

Відповідно до п. 6 ст. 9 Закону № 265 РРО та розрахункові книжки не застосовуються при продажу товарів (наданні послуг) платниками єдиного

податку (фізичними особами – підприємцями), які не застосовують РРО відповідно до Податкового кодексу України.

Згідно з п.п. 296.10 ст. 296 Кодексу РРО та/або програмні РРО не застосовуються платниками єдиного податку першої групи.

Разом з тим, у випадку перевищення граничного обсягу доходу 1 млн грн., встановленого для платників єдиного податку у 2020 році, відповідно до Перехідних положень Податкового кодексу України, обов'язок застосування РРО виник з першого числа першого місяця кварталу, наступного за виникненням такого перевищення, та продовжується в усіх наступних податкових періодах незважаючи на зміни чи/або доповнення, внесені до Перехідних положень Кодексу.

З 1 січня 2021 року до 1 січня 2022 року РРО та/або ПРРО не застосовуються платниками єдиного податку другої - четвертої груп (фізичними особами – підприємцями), обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує обсягу доходу, що не перевищує 220 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року, незалежно від обраного виду діяльності, крім тих, які здійснюють:

- реалізацію технічно складних побутових товарів, що підлягають гарантійному ремонту;
- реалізацію лікарських засобів, виробів медичного призначення та надання платних послуг у сфері охорони здоров'я;
- реалізацію ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органічного утворення та напівдорогоцінного каміння.

У разі перевищення платником єдиного податку другої - четвертої груп (фізичною особою - підприємцем) в календарному році обсягу доходу, що не перевищує 220 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року, застосування реєстратора розрахункових операцій та/або програмного реєстратора розрахункових операцій для такого платника єдиного податку є обов'язковим. Застосування реєстратора розрахункових операцій та/або програмного реєстратора розрахункових операцій починається з першого числа першого місяця кварталу, наступного за виникненням такого перевищення, та продовжується в усіх наступних податкових періодах протягом реєстрації суб'єкта господарювання як платника єдиного податку.

Порядок реєстрації та застосування реєстраторів розрахункових операцій, що застосовуються для реєстрації розрахункових операцій за товари (послуги), затверджено наказом Міністерства фінансів України від 14.06.2016 № 547.

Відповідно до п. 1 ст. 17 Закону України від 06.07.1995 р. № 265/95-ВР «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» (далі – Закон № 265) за порушення вимог цього Закону до суб'єктів господарювання, які здійснюють розрахункові операції за товари (послуги), за рішенням відповідних контролюючих органів застосовуються фінансові санкції у таких розмірах:

- у разі встановлення в ході перевірки факту: проведення розрахункових операцій з використанням реєстраторів розрахункових операцій, програмних реєстраторів розрахункових операцій або розрахункових книжок на неповну суму вартості проданих товарів (наданих послуг); не проведення розрахункових операцій через реєстратори розрахункових операцій та/або програмні реєстратори розрахункових операцій з фіскальним режимом роботи; неவிдача (в паперовому вигляді та/або електронній формі) відповідного розрахункового документа, що підтверджує виконання розрахункової операції, або проведення її без використання розрахункової книжки на окремому господарському об'єкті такого суб'єкта господарювання:
- 100 відсотків вартості проданих з порушеннями, встановленими цим пунктом, товарів (робіт, послуг) - за порушення, вчинене вперше;
- 150 відсотків вартості проданих з порушеннями, встановленими цим пунктом, товарів (робіт, послуг) - за кожне наступне вчинене порушення.

Однак, відповідно до п. 11 Прикінцевих положень Закону № 265 тимчасово, до 1 січня 2022 року, санкції, визначені пунктом 1 статті 17 цього Закону, застосовуються в таких розмірах:

- 10 відсотків вартості проданих з порушеннями, встановленими цим пунктом, товарів (робіт, послуг) - за порушення, вчинене вперше;
- 50 відсотків вартості проданих з порушеннями, встановленими цим пунктом, товарів (робіт, послуг) - за кожне наступне вчинене порушення.

ПЛАТА ЗА ЗЕМЛЮ

Затверджено Порядок надання податкової інформації

Кабінет Міністрів України затвердив Порядок та форми надання контролюючим органам в електронному вигляді інформації щодо ставок та податкових пільг із сплати місцевих податків та зборів (постанова від 28.12.2020 р. № 1330). Він зобов'язує сільські, селищні, міські ради та ради об'єднаних територіальних громад надавати податковим органам інформацію щодо:

- ставок та податкових пільг із сплати місцевих податків та/або зборів за додатком 1;
- ставок земельного податку та пільг для фізичних і юридичних осіб, наданих за рішенням органу місцевого самоврядування, за додатком 2;
- ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, та пільг для фізичних і юридичних осіб, наданих за рішенням органу місцевого самоврядування, за додатком 3;
- ставок туристичного збору та пільг, наданих за рішенням органу місцевого самоврядування, за додатком 4;
- ставок збору за місця для паркування транспортних засобів та пільг, наданих за рішенням органу місцевого самоврядування, за додатком 5;
- переліку пільг з транспортного податку, наданих за рішенням органу місцевого самоврядування, за додатком 6;
- ставок єдиного податку для платників єдиного податку першої групи за додатком 7;
- ставок єдиного податку для платників єдиного податку другої групи за додатком 8.

Відповідні рішення мають бути надані податковим органам у десятиденний строк з дня їх прийняття, але не пізніше 25 липня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування встановлених місцевих податків та/або зборів та податкових пільг.

Індексація нормативної грошової оцінки землі у 2021 році. Надання витягу з технічної документації про розмір НГО.

Згідно з підпунктом 271.1.1. пункту 271.1 статті 271 Податкового кодексу нормативна грошова оцінка земельних ділянок з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного відповідно до встановленого цим кодексом порядку, є

базою оподаткування земельним податком. Управління у сфері оцінки земель та земельних ділянок здійснює Держгеокадастр.

Одночасно, пунктом 289.1 статті 289 Податкового кодексу встановлено, що для визначення розміру земельного податку та орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності використовується нормативна грошова оцінка земельних ділянок з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного відповідно до законодавства.

Пункт 289.2 статті 289 цього ж Кодексу визначає формулу, за якою розраховується величина коефіцієнта індексації нормативної грошової оцінки земель. Вона залежить від індексу споживчих цін за попередній рік і застосовується кумулятивно залежно від дати проведення нормативної грошової оцінки земель, зазначеної в технічній документації з нормативної грошової оцінки земель та земельних ділянок.

Однак, пунктом 9 підрозділу 6 «Особливості справляння плати за землю» розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу встановлено, що індекс споживчих цін за 2017-2023 роки, що використовується для визначення коефіцієнта індексації нормативної грошової оцінки сільськогосподарських угідь, земель населених пунктів та інших земель несільськогосподарського призначення, застосовується із значенням 100 відсотків.

А це означає, що нормативна грошова оцінка земель при визначенні податкового зобов'язання із плати за землю на 2021 рік за 2020 рік індексується на коефіцієнт 1,0.

Коефіцієнт індексації нормативної грошової оцінки земель застосовується кумулятивно залежно від дати проведення нормативної грошової оцінки земель. Коефіцієнти індексації нормативної грошової оцінки земель становлять: 1996 рік – 1,703; 1997-й – 1,059; 1998-й – 1,006; 1999-й – 1,127; 2000-й – 1,182; 2001-й – 1,02; 2005-й – 1,035; 2007-й – 1,028; 2008-й – 1,152; 2009-й – 1,059; 2010-й – 1,0; 2011-й – 1,0; 2012-й – 1,0; 2013-й – 1,0; 2014-й – 1,249; 2015 рік – 1,433 (крім сільськогосподарських угідь) та 1,2 – для сільськогосподарських угідь (рілля, перелоги, сіножаті, пасовища, багаторічні насадження); 2016 рік – для сільськогосподарських угідь (рілля, багаторічні насадження, сіножаті, пасовища та перелоги) – 1,0; для земель несільськогосподарського призначення – 1,06; 2017 рік – 1,0, 2018-й – 1,0 та 2019 рік – 1,0, 2020 рік – 1,0

Підставою для нарахування земельного податку є дані державного земельного кадастру. Враховуючи те, що коефіцієнт індексації нормативної грошової оцінки земель та земельних ділянок за 2020 рік становить 1,0, у випадках відсутності внесення відомостей (змін до них) до Державного земельного кадастру значення нормативної грошової оцінки земельних ділянок не зміниться.

Щодо подання витягу із технічної документації про розмір нормативної грошової оцінки земельної ділянки, то в обов'язковому порядку він подається платниками разом із податковою декларацією із плати за землю лише при поданні першої декларації (фактичного початку діяльності як платника плати за землю), а надалі – у разі затвердження нової нормативної грошової оцінки землі.

Тому при визначенні податкового зобов'язання із плати за землю на 2021 рік власникам землі та землекористувачам потрібно уточнити, чи не запровадила місцева рада своїм рішенням з 1 січня 2021 року нову нормативну грошову оцінку з тим, щоб отримати новий витяг з технічної документації про розмір нормативної грошової оцінки конкретної земельної ділянки.

Податковий кодекс не містить норми, яка б зобов'язувала платників плати за землю щорічно отримувати витяг з технічної документації про величину бази оподаткування для плати за землю.

1. ЯКИЙ ПОРЯДОК ПОДАННЯ ПОДАТКОВОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ З ПЛАТИ ЗА ЗЕМЛЮ ТА СПЛАТИ ПЛАТИ ЗА ЗЕМЕЛЬНІ ДІЛЯНКИ, ЩО РОЗТАШОВАНІ НА ТЕРИТОРІЇ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ НА ЛІНІЇ ЗІТКНЕННЯ ТА ПЕРЕБУВАЮТЬ У ВЛАСНОСТІ АБО КОРИСТУВАННІ, У ТОМУ ЧИСЛІ НА УМОВАХ ОРЕНДИ, ФІЗИЧНИХ АБО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ, У ПЕРІОД ПРОВЕДЕННЯ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ АБО ЗДІЙСНЕННЯ ЗАХОДІВ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ ОПЕРАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ СИЛ ООН ?

Відповідно до п.п. 38.7 п. 38 підрозд. 10 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ не нараховується та не сплачується у період з 14 квітня 2014 року до 29 лютого 2020 року включно, плата за землю (земельний податок та орендна плата за земельні ділянки державної та комунальної власності) за земельні ділянки (крім земель сільськогосподарського призначення), що розташовані на території населених пунктів на лінії зіткнення та перебувають у власності або користуванні, у тому числі на умовах оренди, фізичних або юридичних осіб.

У зв'язку із внесенням змін до ПКУ Законом України від 16.01.2020 р. № 466-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» платники податків – юридичні особи, об'єкти оподаткування яких розташовані на території населених пунктів на лінії зіткнення, починаючи з 01 березня 2020 року самостійно обчислюють суму плати за землю (земельний податок та орендна плата за земельні ділянки державної та комунальної власності) за земельні ділянки (крім земель сільськогосподарського призначення) і подають до 20 квітня 2020 року

контролюючому органу за місцем реєстрації об'єкта оподаткування декларацію за формою, встановленою у порядку, передбаченому ст. 46 ПКУ, з розбивкою річної суми рівними частками за місяцями починаючи з 01 березня 2020 року.

2. ПІДПРИЄМСТВО МАЄ ПІЛЬГУ ІЗ ЗЕМЕЛЬНОГО ПОДАТКУ: ЧИ ПОДАВАТИ ДЕКЛАРАЦІЮ ?

Підприємства — платники плати за землю самостійно обчислюють суму плати за землю щороку станом на 01 січня і не пізніше 20 лютого поточного року подають до відповідного контролюючого органу за місцезнаходженням земельної ділянки податкову декларацію на поточний рік, з розбивкою річної суми рівними частками за місяцями. Подання такої декларації звільняє від обов'язку подання щомісячних декларацій (п. 286.2 ст. 286 Податкового кодексу).

Платник плати за землю має право подавати щомісяця звітну податкову декларацію, що звільняє його від обов'язку подання податкової декларації не пізніше 20 лютого поточного року, протягом 20 календарних днів місяця, що настає за звітним (п. 286.3 ст. 286 ПКУ).

Статтею 282 ПКУ визначено категорії юридичних осіб, які звільняються від сплати земельного податку, а ст. 283 ПКУ – види земельних ділянок, що не підлягають оподаткуванню земельним податком.

При цьому, нормами ПКУ не передбачено звільнення від обов'язку подання податкових декларацій за земельні ділянки, з яких земельний податок не справляється через застосування податкових пільг.

Крім того, відповідно до п. 2 «Порядку обліку сум податків та зборів, не сплачених суб'єктом господарювання до бюджету у зв'язку з отриманням податкових пільг», затвердженого постановою КМУ від 27.01.2010 р. № 1233, суб'єкт господарювання, що не сплачує податки та збори у зв'язку з отриманням податкових пільг, веде облік сум таких пільг та відображає інформацію про суми податкових пільг у податковій звітності, що подається контролюючому органу у строки, встановлені ПКУ.

Отже, не звільняються від подання податкових декларацій з плати за землю юридичні особи, які мають право на пільги щодо сплати земельного податку або мають земельні ділянки, що не підлягають оподаткуванню.

3. У ЯКІ ТЕРМІНИ ТА В ЯКИЙ СПОСІБ МОЖЕ БУТИ ПОДАНА ПОДАТКОВА ДЕКЛАРАЦІЯ ІЗ СПЛАТИ ЗА ЗЕМЛЮ НА 2021 РІК ?

Як визначає стаття 285 Податкового кодексу, базовим податковим (звітним) періодом для плати за землю є календарний рік, який починається 1 січня і закінчується 31 грудня того ж року. Для новостворених підприємств та

організацій, а також у зв'язку із набуттям права власності та/або користування на нові земельні ділянки він може бути меншим 12 місяців.

Податковий кодекс передбачає подання податкової декларації із плати за землю на календарний рік або щомісячно, за вибором платника.

Відповідно до пункту 286.2 статті 286 Податкового кодексу платники плати за землю (крім фізичних осіб) самостійно обчислюють суму цієї плати щороку станом на 1 січня і не пізніше 20 лютого поточного року подають до відповідного податкового органу за місцезнаходженням земельної ділянки податкову декларацію на поточний рік за встановленою формою. При цьому річна сума податку розбивається помісячно рівними частинами і сплачується щомісячно. Подання такої декларації звільняє від обов'язку подання щомісячних декларацій.

Граничний термін подання податкової декларації на 2021 рік із земельного податку та із орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності – не пізніше 20 лютого 2021 року (останній день – 22 лютого 2021 року).

У випадку, якщо платник обрав місячний звітний період із плати за землю, то декларація подається протягом 20 календарних днів після закінчення звітного місяця (пункт 286.3 статті 286 Податкового кодексу). Подавати податкові декларації із плати за землю щомісячно доцільно суб'єктам господарювання, у яких часто змінюється площа земельних ділянок, яка є об'єктом оподаткування для цієї плати.

Також протягом 20 календарних днів подається декларація у разі зміни бази оподаткування – нормативної грошової оцінки, а також за нововідведені земельні ділянки (п. 286.4 Податкового кодексу).

Якщо платник податку на поточний рік подав звітну декларацію з плати за землю, то при зміні протягом року функціонального використання землі, настання інших факторів, що впливають на розмір податкового зобов'язання з плати за землю чи виявленні помилок, такий платник має надати уточнюючу декларацію за місцезнаходженням земельної ділянки, з врахуванням показників останньої поданої декларації на рік, що уточнюється, протягом 20 календарних днів місяця, що настає за звітним (в якому відбулися зміни).

У випадку, якщо власники землі чи постійні землекористувачі користуються пільгою із земельного податку, то це не є підставою для неподання податкової декларації із земельного податку при наявності об'єкта оподаткування, вона подається із нульовими податковими зобов'язаннями. При цьому форма декларації передбачає окремі колонки, у яких відображається інформація про пільгу, її код та суму. Неподання такої декларації за відсутності податкового зобов'язання передбачає застосування штрафної санкції відповідно до статті 120 Податкового кодексу.

Платники єдиного податку першої-третьої груп, які використовують земельні ділянки для провадження господарської діяльності, крім діяльності з надання земельних ділянок та/або нерухомого майна, що знаходиться на таких земельних ділянках, в оренду (найм, позичку), не повинні подавати податкову декларацію із земельного податку. Також не подається податкова декларація із земельного податку за земельні ділянки, що використовуються платниками єдиного податку четвертої групи для ведення сільськогосподарського товаровиробництва.

Важливо, що умовою несплати земельного податку за спрощеною системою оподаткування є те, що суб'єкт господарювання, який є власником чи користувачем земельної ділянки, використовує цю землю для проведення господарської діяльності.

4. ЯКІ РОЗМІРИ ШТРАФНИХ САНКЦІЙ ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ДО ПЛАТНИКА ЗЕМЕЛЬНОГО ПОДАТКУ ЗА НЕПОДАННЯ ЧИ НЕСВОЄЧАСНЕ ПОДАННЯ ДЕКЛАРАЦІЇ ІЗ ЦЬОГО ПОДАТКУ ?

З урахуванням змін, внесених до статті 120 Податкового кодексу у зв'язку із прийняттям Закону України від 16.01.2020 р. № 466, неподання або несвоєчасне подання платником земельного податку податкових декларацій тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі 340 гривень за кожне таке неподання або несвоєчасне подання.

Ті самі дії, вчинені платником податку, до якого протягом року було застосовано штраф за таке порушення, тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі 1020 гривень за кожне таке неподання або несвоєчасне подання.

5. ЧИ Є ПІДСТАВОЮ ДЛЯ ВІДМОВИ У ПРИЙНЯТТІ ПОДАТКОВОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ З ПЛАТИ ЗА ЗЕМЛЮ НЕПОДАННЯ ПЛАТНИКОМ РАЗОМ З ТАКОЮ ДЕКЛАРАЦІЄЮ ВИТЯГУ ІЗ ТЕХНІЧНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ ПРО НОРМАТИВНУ ГРОШОВУ ОЦІНКУ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ ?

Відповідно до абзаців першого і третього п. 286.1 ст. 286 Податкового кодексу України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями (далі – ПКУ) підставою для нарахування земельного податку є дані державного земельного кадастру.

У разі подання платником податку до контролюючого органу правостановлюючих документів на земельну ділянку, відомості про яку відсутні у базах даних інформаційних систем центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, сплата податку, зокрема, юридичними особами здійснюється на підставі поданих платником податку

відомостей до отримання контролюючим органом інформації про перехід права власності на об'єкт оподаткування.

Порядок подання податкової декларації із плати за землю встановлено пунктом 286.2 статті 286 Податкового кодексу України.

Форма Податкової декларації з плати за землю (земельний податок та/або орендна плата за земельні ділянки державної або комунальної власності), затверджена наказом Міністерства фінансів України від 16.06.2015 р. № 560 (в редакції наказу Міністерства фінансів України від 23.01.2017 № 9) (далі – Декларація).

Обов'язкові реквізити, які повинна містити податкова декларація, передбачені пп. 48.3 та 48.4 ст. 48 ПКУ. Зокрема, податкова декларація повинна включати інформацію про додатки, що додаються до податкової декларації та є її невід'ємною частиною.

Пунктом 49.11 ст. 49 ПКУ визначено, що у разі подання платником податків до контролюючого органу податкової декларації, заповненої з порушенням вимог, зокрема, пп.48.3 та 48.4 ст. 48 ПКУ, контролюючий орган зобов'язаний надати такому платнику податків письмове повідомлення про відмову у прийнятті його податкової декларації із зазначенням причин такої відмови.

Водночас, згідно з п. 49.8 ст. 49 ПКУ прийняття податкової декларації є обов'язком контролюючого органу. Під час прийняття податкової декларації уповноважена посадова особа контролюючого органу, в якому перебуває на обліку платник податків, зобов'язана перевірити наявність та достовірність заповнення всіх обов'язкових реквізитів, передбачених пп. 48.3 та 48.4 ст. 48 ПКУ. Інші показники, зазначені в податковій декларації платника податків, до її прийняття перевірі не підлягають.

Отже, не є підставою для відмови у прийнятті Декларації неподання платником плати за землю разом з Декларацією за звітний період (в тому числі перший) витягу із технічної документації про нормативну грошову оцінку земельної ділянки, оскільки такий витяг носить інформаційний характер та не є додатком до Декларації, який є її невід'ємною частиною.

6. ЯКІ РОЗМІРИ СТАВОК ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ПРИ ВИЗНАЧЕННІ ПОДАТКОВОГО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ІЗ ЗЕМЕЛЬНОГО ПОДАТКУ НА 2021 РІК ?

Найперше слід зазначити, що плата за землю віднесена до місцевих податків в складі податку на нерухоме майно і є обов'язковою для запровадження відповідною радою.

Так, відповідно до п. 12.3 ст. 12 Податкового кодексу сільські, селищні, міські ради та ради об'єднаних територіальних громад в межах своїх повноважень приймають рішення про встановлення місцевих податків і зборів та податкових пільг зі сплати місцевих податків і зборів до 15 липня року, що

передуює бюджетному періоду, в якому планується застосування встановлюваних місцевих податків та/або зборів, та про внесення змін до таких рішень.

При прийнятті рішення про встановлення місцевих податків та зборів обов'язково визначаються, зокрема, розміри ставок податку чи збору.

Такі рішення офіційно оприлюднюються відповідним органом місцевого самоврядування до 25 липня року, що передуює бюджетному періоду, в якому планується застосування таких податків чи зборів. В іншому разі норми відповідних рішень застосовуються не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим періодом (п. п. 12.3.4 п. 12.3 ст. 12 Податкового кодексу).

Разом з тим, як визначено п. 12.4 ст. 12 Податкового кодексу, до повноважень сільських, селищних, міських рад та рад об'єднаних територіальних громад щодо податків та зборів належать прийняття рішення про встановлення місцевих податків та зборів, зміну розміру їх ставок, об'єкта оподаткування, порядку справляння чи надання податкових пільг, яке тягне за собою зміну податкових зобов'язань платників податків та яке набирає чинності з початку бюджетного періоду, а також встановлення ставок місцевих податків та зборів в межах ставок, визначених цим Кодексом.

При цьому, згідно із п. 12.5 ст. 12 Податкового кодексу офіційно оприлюднене рішення про встановлення місцевих податків та/або зборів, а також зміну розміру їх ставок, об'єкта оподаткування, порядку справляння чи надання податкових пільг або про внесення змін до таких рішень є нормативно-правовим актом з питань оподаткування місцевими податками та зборами, який набирає чинності з урахуванням строків, передбачених п.п. 12.3.4 п. 12.3 цієї ж статті.

Ставки земельного податку встановлені статтями 273, 274, 277 та п. 284.4 статті 284 Податкового кодексу.

Так, стаття 273 встановлює порядок оподаткування земельним податком земельних ділянок, наданих на землях лісогосподарського призначення (незалежно від місцезнаходження), стаття 274 встановлює ставки земельного податку за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження), стаття 277 – за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких не проведено, а пунктом 284.4 статті 284 – за земельні ділянки, надані гірничодобувним підприємствам для видобування корисних копалин та розробки родовищ корисних копалин.

Враховуючи, що плата за землю є місцевим податком, питання встановлення ставок земельного податку належить до повноважень сільських, селищних, міських рад та рад об'єднаних територіальних громад, які не повинні перевищувати свої повноваження і мають встановлювати розміри ставок цього податку виключно в межах ставок, визначених Податковим кодексом України.

Отже, податкове зобов'язання із земельного податку на 2021 рік обчислюється за ставками, розміри яких затверджені рішеннями сільських, селищних, міських рад та рад об'єднаних територіальних громад станом на 1 січня 2021 року.

7. ЮРИДИЧНА ОСОБА МАЄ ДЕКІЛЬКА ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК НА ТЕРИТОРІЇ РІЗНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД. ЯК ПРАВИЛЬНО ЇЙ ПОДАТИ ЗВІТНІСТЬ ІЗ ПЛАТИ ЗА ЗЕМЛЮ?

Якщо одна юридична особа має декілька земельних ділянок на території різних адміністративних одиниць, то до податкового органу за місцезнаходженням кожної з ділянок подаються окремі податкові декларації, тобто за різними кодами КОАТУУ. Це стосується і випадку, коли всі території підпорядковуються одному податковому органу. Податкові зобов'язання за кожною з таких декларацій також сплачуються окремо щомісяця – до різних бюджетів за місцезнаходженням конкретної земельної ділянки.

У випадку подання податкової декларації з плати за землю з невірно вказаним КОАТУУ в податковому органі за місцезнаходженням земельної ділянки виникає факт неподання або несвоєчасного подання податкової декларації. У такому разі до платника податку застосовуються штрафні санкції відповідно до статті 120 Податкового кодексу України.

У разі самостійного виявлення платником помилки платник повинен подати декларації:

- за КОАТУУ, який вказано невірно – уточнюючу податкову декларацію, в якій відобразити до зменшення податкове зобов'язання по платі за землю;
- за вірним КОАТУУ – річну податкову декларацію або щомісячні податкові декларації з плати за землю за типом «Звітна».

8. ПІДПРИЄМСТВО ОДНОЧАСНО Є ПЛАТНИКОМ ЗЕМЕЛЬНОГО ПОДАТКУ ТА ОРЕНДНОЇ ПЛАТИ ЗА ЗЕМЛЮ: СКІЛЬКИ ДЕКЛАРАЦІЙ З ПЛАТИ ЗА ЗЕМЛЮ ПОДАВАТИ ?

Згідно з наказом Міністерства фінансів України від 14.01.2011 р. № 11 «Про бюджетну класифікацію», зі змінами та доповненнями, надходження до бюджету земельного податку та орендної плати за землю обліковується за окремими кодами класифікації доходів бюджету. В органах державної податкової служби платнику, який одночасно є платником земельного податку та орендної плати за землю, для їх обліку відкривають окремі інтегровані картки платника.

Тому суб'єкт господарювання, який є одночасно платником земельного податку та орендної плати за землю, має подати до податкового органу за місцем

знаходження земельної ділянки окремо податкову декларацію із земельного податку та окремо із орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності.

9. ОСОБА ОРЕНДУЄ ЗЕМЕЛЬНУ ДІЛЯНКУ КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ЧАСТИНУ ЇЇ НАДАЄ В СУБОРЕНДУ БЕЗ ЗМІНИ ЦІЛЬОВОГО ВИКОРИСТАННЯ. ЧИ МОЖЕ СУБОРЕНДАР САМОСТІЙНО СПЛАЧУВАТИ ДО ВІДПОВІДНОГО МІСЦЕВОГО БЮДЖЕТУ ПЛАТУ ЗА ЧАСТИНУ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ ?

Плата за землю є обов'язковим платежем в складі податку на майно, що справляється у формі земельного податку або орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності.

Орендна плата за земельні ділянки державної і комунальної власності – це обов'язковий платіж, який орендар вносить орендодавцеві за користування земельною ділянкою. Підставою для нарахування орендної плати за земельну ділянку, як визначено п. 288.1 ст. 288 Податкового кодексу, є договір оренди земельної ділянки.

Орендована земельна ділянка або її частина може передаватися орендарем у суборенду без зміни цільового призначення, якщо це передбачено договором оренди або за письмовою згодою орендодавця (крім випадків, визначених законом). Якщо протягом одного місяця орендодавець не надішле письмового повідомлення щодо своєї згоди чи заперечення, орендована земельна ділянка або її частина може бути передана в суборенду (ст. 8 Закону України «Про оренду землі»).

При цьому, умови договору суборенди земельної ділянки повинні обмежуватися умовами договору оренди земельної ділянки і не суперечити йому. Плата за суборенду земельних ділянок не може перевищувати орендної плати (п. 288.6 ст. 288 Податкового кодексу).

Враховуючи, що податкове законодавство передбачає лише дві форми плати за землю, однією із яких є орендна плата за земельні ділянки державної та комунальної власності, платником якої є орендар земельної ділянки, то особа, яка орендує земельну ділянку комунальної власності, сплачує орендну плату до бюджету за всю площу земельної ділянки, вказану в договорі оренди з урахуванням площі, наданої в суборенду, та подає до податковому органу за місцезнаходженням земельної ділянки податкову декларацію з орендної плати за землю.

Тому особа, яка отримала в суборенду частину земельної ділянки, не може самостійно сплачувати орендну плату за таку земельну ділянку до бюджету та подавати податкову декларацію із цієї плати.

10. ПРИДБАНО БУДІВЛЮ: ПРАВО НА ЗЕМЛЮ – АВТОМАТИЧНО ?

У Верховній Раді 02 лютого 2021 року прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо єдиної правової долі земельної ділянки та розміщеного на ній об'єкта нерухомості» (законопроект зареєстровано за № 0850).

Він передбачає автоматичність переходу прав користування земельною ділянкою при переході права власності на розташовану на ній будівлю, споруду від землекористувача до нового власника майна.

Законом також встановлюється обов'язок набувача права власності на будівлю, споруду, що розташовані на земельній ділянці державної та комунальної власності, право користування якою не оформлено протягом 30-денного терміну з дня набуття такого права власності, здійснити відповідні дії для оформлення прав на земельну ділянку.

СУДОВА ПРАКТИКА: оприлюднення на офіційному веб-сайті міської ради акта про затвердження ставок місцевих податків і зборів вважається офіційним оприлюдненням та пов'язується з моментом набрання ним чинності

Верховний Суд упевнений, що законодавство безпосередньо пов'язує набрання чинності актом нормативно-правового характеру органу місцевого самоврядування з моментом його офіційного оприлюднення.

Оприлюднення на офіційному вебсайті міської ради акта про затвердження, зокрема, ставок місцевих податків і зборів вважається офіційним оприлюдненням та пов'язується з моментом набрання ним чинності. Фактично у цьому випадку відсутнє виключення нормотворчих процедур щодо встановлення місцевих податків і зборів з-під дії таких основоположних принципів податкового законодавства, як стабільність і публічність. Законодавець не мав на меті призупинити дію принципів податкового законодавства, а керувався легітимною метою забезпечення збалансованості бюджетних надходжень і поліпшення інвестиційного клімату в Україні.

Прийняття Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2017 році», який вніс зміни до ПКУ в частині ставки податку і порядку прийняття та оприлюднення органами місцевого самоврядування рішень про встановлення місцевих податків та зборів

(незастосування пп. 12.3.4, п. 12.5 ст. 12 ПКУ) узгоджується зі ст. 1 Протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (захист власності), яка серед іншого визначає право держави вводити в дію такі закони, які вона вважає за необхідне, щоб здійснювати контроль за користуванням майном відповідно до загальних інтересів або для забезпечення сплати податків чи інших зборів або штрафів.

Отже, внесення змін до ПКУ та механізму прийняття рішень щодо місцевих податків органами місцевого самоврядування необхідно вважати «законним втручанням» держави у мирне володіння майном особи та таким, що узгоджується з практикою Європейського Суду з прав людини.

За таких обставин оскаржуване рішення міської ради про встановлення місцевих податків і зборів було прийнято з урахуванням публічного інтересу щодо гарантування збалансованості бюджетних надходжень, поліпшення інвестиційного клімату в Україні для забезпечення ефективної реалізації поточних завдань і функцій держави. Таким чином, відсутнє втручання держави в майнові права, воно є законним і пропорційним указаний легітимній меті.

/Постанова ВС від 02.12.2020 р. у справі № 357/14346/17/

Додатки

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства фінансів України
«31» грудня 2020 року № 840

Форма

Повідомлення про укладання форвардного, ф'ючерсного контракту або контракту на здійснення операцій з сировинними товарами

Платник _____ (повне найменування платника податків згідно з реєстраційними документами)	
Код за ЄДРПОУ _____	Код основного виду економічної діяльності (КВЕД) _____
Податкова адреса	_____ _____ _____
Найменування контролюючого органу, в якому платник перебуває на обліку	_____ _____

ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОНТРАКТ

Сторони контракту	Продавець	Найменування _____
		Код ¹ _____
		Код країни реєстрації ² _____
		Назва країни реєстрації _____
	Покупець	Найменування _____
		Код ¹ _____
		Код країни реєстрації ² _____
		Назва країни реєстрації _____

Контракт		Тип контракту ³		
дата	номер	форвардний ☐	ф'ючерсний ☐	на здійснення операцій з сировинними товарами ☐
Строк дії контракту ⁴				
з	по			

УМОВИ КОНТРАКТУ ⁵																	
№ з/п	Характеристика товару (базового активу) та/або сировинного товару	Код товару (базового активу) та/або сировинного товару згідно з УКТЗЕД	Кількість		Одиниця виміру	Ціна за одиницю виміру	Валюта контракту	Загальна вартість	Умови поставки згідно з Інкотермс		Термін виконання		Оплата			Санкції (рекламації)	Знижки та надбавки
			усього	допустимі відхилення					торговельний термін	місце передавання (призначення)	з	по	Умови оплати	Частка оплати	Кількість днів оплати		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1																	
2																	
n																	
УСЬОГО ⁶																	

Дата складання «__» _____ 20__ р.

Керівник (уповноважена особа)

_____ (підпис)

_____ (власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Головний бухгалтер
(особа, відповідальна
за бухгалтерський облік)

_____ (підпис)

_____ (власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

¹ Для сторони операції - платника податків зазначається код за ЄДРПОУ, для сторони операції - нерезидента наводиться код, встановлений у країні реєстрації нерезидента. У разі наявності у нерезидента різних кодів (податковий, реєстраційний, ідентифікаційний тощо) надається перевага податковому.

² Зазначається цифровий код країни відповідно до Переліку кодів країн світу для статистичних цілей, затвердженого наказом Державної служби статистики України від 08 січня 2020 року № 32.

³ Відповідно до типу контракту (форвардний, ф'ючерсний та/або контракт на здійснення операцій з сировинними товарами) у відповідній графі проставляється знак "X".

⁴ Зазначається строк дії контракту у форматі дати: дд.мм.рррр (дд - день, мм - місяць, рррр - рік).

⁵ Заповнюються відомості відповідно до умов укладеного контракту, а саме:

графа 1 заповнюється наростаючим порядковим номером залежно від кількості товарів у контракті;

у графі 2 наводиться найменування, а також стислий опис якісних характеристик товару (базового активу) та/або сировинного товару;

у графі 3 зазначається код товару(базового активу) та/або сировинного товару згідно з УКТЗЕД (товарна номенклатура Митного тарифу України згідно із Законом України "Про Митний тариф України");

у графі 4 зазначається кількість товару (базового активу) та/або сировинного товару;

у графі 5 зазначається допустиме відхилення кількості товару (базового активу) та/або сировинного товару в разі наявності таких умов у контракті. При цьому допустимі відхилення наводяться у форматі "+/-", або "+", або "-" та цифрове значення відхилення у відсотках. У разі якщо умовами контракту відхилення кількості товару (базового активу) та/або сировинного товару не передбачені, наводиться "0";

у графі 6 зазначається код одиниці виміру предмета операції відповідно до Класифікатора системи позначень одиниць вимірювання та обліку ДК 011-96, затвердженого наказом Державного комітету стандартизації, метрології та сертифікації України від 09 січня 1997 року № 8 (із змінами);

у графі 7 проставляється ціна (тариф) за одиницю виміру предмета операції у валюті контракту, зазначена із точністю до другого знака після коми;

у графі 8 зазначається код валюти згідно з Класифікатором іноземних валют та банківських металів, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 04 лютого 1998 року № 34 (із змінами). У разі застосування гривні як валюти контракту зазначається код 980;

у графі 9 зазначається загальна вартість товару (базового активу) та/або сировинного товару у валюті контракту;

у графах 10, 11 зазначаються умови поставки товару відповідно до правил Інкотермс із відображенням торговельного терміну та назви місця передання товарів (місця призначення);

у графах 12, 13 зазначається термін виконання контракту у цифровому форматі: дд. мм. рррр (дд - день, мм - місяць, рррр - рік). У випадку укладення контракту на здійснення операцій з товарами зазначається термін поставки товару;

у графі 14 зазначаються умови оплати, згідно яких відбувається розрахунок покупця з продавцем (попередня оплата, платіж проти подання/одержання документів, комбінований платіж, комерційний кредит, інше);

у графі 15 зазначається частка попередньої оплати у відсоткових пунктах (наприклад, 30 %);

у графі 16 зазначається термін платежу у днях для відповідних умов оплати, передбачених в договорі: для попередньої оплати – кількість днів від дати сплати (фіксованої або орієнтовної) до дати відвантаження (фіксованої або орієнтовної) зі знаком «-», для платежів проти подання/одержання документів – кількість днів від дати пред'явлення комерційних документів (у тому числі якщо оплата здійснюється за фінансовими документами, що супроводжуються комерційними документами), для комбінованих платежів – середньозважена кількість днів (наприклад, для умов оплати, які передбачають сплату 30% вартості за 30 днів до дати відвантаження та 70% – протягом 30 днів після подання/одержання документів, зазначається 12 днів з розрахунку: -30 днів x 30% + 30 днів x 70%), для поставок на умовах комерційного кредиту – кількість днів кредиту від дати відвантаження товару, для інших умов платежу кількість днів може вказуватись відповідно до звичайних умов платежів між сторонами;

у графі 17 зазначається розмір штрафних санкцій (у відсотках від вартості недопоставленого товару або суми неоплачених коштів (за наявності));

у графі 18 зазначається інформація щодо передбачених умовами контракту надбавок чи знижок до ціни товару у вартісному або відсотковому еквіваленті (наприклад, знижки, зумовлені втратою товаром споживчих якостей або невідповідністю його характеристик умовам контракту; закінчення (наближення дати закінчення) строку зберігання (придатності, реалізації) товару тощо).

⁶ Зазначається сумарне значення граф 4 та 9.

**Директор Департаменту
міжнародного оподаткування**

Людмила ПАЛАМАР

Адреса веб-сайту АППУ

www.appu.org.ua

Адреса: 04119, м. Київ, вул. Юрія Ілленка, 83-Д

info-appu@ukr.net